

**NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ
TƯ TƯỞNG ĐẠO LÍ****CHỦ ĐỀ 1. BẢN LĨNH - Ý CHÍ - NGHỊ
LỰC SỐNG – LÒNG DŨNG CẢM****MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO**

Đề 1. Bồ công anh nương mình theo gió để bay tới chân trời xa, ngay cả loài hoa mong manh nhỏ bé cũng tự luyện cho mình bản lĩnh, vậy con người thì sao?

Đề 2. Bàn về bản lĩnh có người từng viết: “Không phải ai sinh ra cũng có được bản lĩnh. Bản lĩnh của mỗi người được tôi luyện qua nhiều gian lao, thử thách. Bằng sự can đảm, học từ những thất bại, đứng dậy từ những vấp ngã. Mỗi chúng ta đang dần tạo nên một bản lĩnh kiên cường.”. Trình bày quan điểm của anh/chị về bản lĩnh.

Đề 3. Chủ tịch Hồ Chí Minh từng nói: “Tuổi trẻ là tuổi của tương lai. Muốn có tương lai tốt đẹp thì phải chiếm lấy bằng ý chí và nghị lực của chính bản thân”. Trình bày quan điểm của anh/chị về vấn đề trên.

Đề 4. Nhà kinh tế học người Pháp Tugot từng nói: “Có những người không dám bước đi vì sợ gãy chân, nhưng sợ gãy chân mà không dám bước thì khác nào chân đã gãy rồi.”

Đề 5. Tuổi trẻ cần sống có bản lĩnh để dám đương đầu với khó khăn thử thách.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Các cầu thủ U23 Việt Nam làm nên kỳ tích trong giải U23 Châu Á trước các đối thủ lớn về thể hình, mạnh về tốc độ như Uzbekistan, Iraq, Qatar cũng nhờ vào bản lĩnh.

Kito Aya – cô bé người Nhật Bản mang trong mình căn bệnh thoái hóa dây sống tiểu não thể nhưng Aya luôn lạc quan, yêu đời. Với niềm khao khát được sống, trong quá trình chiến đấu với căn bệnh quái ác của mình cô viết nhật ký hằng ngày, sau khi qua đời cuốn nhật ký

của Aya đã được xuất bản thành sách, nó đã lấy đi nước mắt của hàng triệu độc giả. Cuốn sách ấy đã giúp nhiều người có thêm động lực để sống.

Nick Vujicic - diễn giả nổi tiếng sinh ra thiếu hai tay, hai chân, nhưng anh đã vượt qua trở ngại bệnh tật, tốt nghiệp đại học tài chính năm 21 tuổi, trở thành nhà diễn thuyết nổi tiếng và truyền cảm hứng tới ba triệu người trên thế giới. Anh nổi tiếng với phương châm “Cuộc sống không giới hạn”

Stephen William Hawking là nhà vật lý người Anh, là “ông hoàng” vật lý lý thuyết của thế giới. Hawking mắc bệnh thần kinh có tên Lou Gehrig, khiến ông gần như mất hết khả năng cử động. Sau đó, ông phẫu thuật cắt khí quản và không thể nói chuyện bình thường. Ông luôn gắn chặt với chiếc xe lăn, chỉ có thể nói được qua một thiết bị tổng hợp tiếng gắn với một máy tính mà ông gõ chữ vào đó. Hawking hiện là Giáo sư Lucasian, chức danh dành cho Giáo sư Toán học của Đại học Cambridge. Từng đảm nhiệm vị trí này là những nhà khoa học xuất chúng như Isaac Newton và Paul Dirac.

Arianna Huffington - một nữ doanh nhân, một chính trị gia, một nhà báo và là người phụ nữ quyền lực nhất giới truyền thông. Để có được thành công như vậy, bà từng nhận phải thất bại cay đắng khi chỉ có 0.55% phiếu bầu cho cuộc chạy đua tổng thống Mỹ năm 2003. Bà cũng đã cho xuất bản nhiều quyển sách nổi tiếng, được nhiều người đón nhận. Trước đó, cuốn sách đầu tiên là The Female Woman - xuất bản năm 1973 viết khi bà 23 tuổi được bán khá thành công, nhưng đến quyển sách thứ hai thì đã bị từ chối xuất bản 36 lần. Tuy nhiên, không vì thế mà Arianna Huffington nản lòng. Với lòng nhiệt huyết, quyết tâm cao độ dám vượt lên thất bại, bà đã tiếp tục viết và cho ra đời thêm 13 cuốn sách nữa, thường về các chủ đề quan điểm chính trị và viết tiểu sử. Các cuốn sách của bà đều đem lại những giá trị nhất định cho xã hội.

Walt Disney là con thứ tư trong một gia đình nông dân nghèo, cha nghiện rượu, bài bạc. Sáu tuổi đã phải ra đồng làm việc. Mê vẽ nhưng vì không có tiền nên ông dùng than để vẽ lên giấy vệ sinh. Sau này cái tên W. Disney đã trở nên nổi tiếng thế giới với những bộ phim hoạt hình đỉnh cao. W.D đã từng nói về bốn điều làm nên cuộc đời mình:

Tin tưởng: Tin vào bản thân mình.

Suy nghĩ: Suy nghĩ về những giá trị mà mình muốn có.

Mơ ước: Mơ về những điều có thể đến dựa trên niềm tin vào bản thân và những giá trị của chính mình.

Can đảm: can đảm để biến ước mơ thành hiện thực, dựa trên những niềm tin vào bản thân và những giá trị của chính mình.

Anh Nguyễn Ngọc Mạnh – Hà Nội, leo lên mái tôn cứu sống cháu gái 3 tuổi rơi từ tầng 12 xuống không màng tới tính mạng của chính mình.

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ TƯ TƯỞNG ĐẠO LÍ

CHỦ ĐỀ 2. CHÂN THÀNH - THÀNH THỰC - TOÀN TÂM TOÀN Ý

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. Trong “Không gì là không thể” – George Matthew Adams từng viết: “Giai điệu của sự chân thành luôn có khả năng lay động lòng người. Nó sẽ giúp bạn vững bước trước mọi thử thách của cuộc sống và gặt hái được thành công như mong muốn”. Trình bày suy nghĩ của anh/chị về sự chân thành trong cuộc sống.

Đề 2. Từ nội dung bài thơ “Lời mẹ dặn” - Phùng Quán, trình bày cảm nhận của anh/chị về sự chân thật.

“Dù ai ngon ngọt nuông chiều Cũng không nói yêu thành ghét Dù ai cầm dao dọa giết Cũng không nói ghét thành yêu.”

Đề 3. Anh/chị có đồng ý với quan niệm của tác giả: Chúng ta đều đang sống lẫn lộn người tốt kẻ xấu, rỗng phượng lẫn rắn rết, thiên thần và ác quỷ? Hãy trình bày suy nghĩ của mình trong khoảng 200 chữ.

Đề 4. Sự chân thành là điều cốt lõi để kết nối mọi mối quan hệ trong xã hội. Một bậc hiền triết lại cho rằng “Sự khôn ngoan cao cấp, đó là sự chân thành”. Trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

Đề 5. Người chân thành là người bạn tốt. Suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

George Washington khi 6 tuổi đã vô tình chặt gãy cây hoa anh đào mà bố ông yêu thích. Thấy bố vô cùng giận dữ, Washington vô cùng lo lắng. Khi được bố hỏi về cây hoa anh đào, ông đã bật khóc và thú nhận: “ Con không thể nói dối! Cha biết con không thể nói dối mà! Con đã chặt cây bằng chiếc rìu nhỏ của con”. Chính đức tính cao cả, tốt đẹp đó đã giúp Washington trở thành tổng thống đầu tiên, khai sinh ra Hợp chủng quốc Hoa Kỳ.

Chàng sinh viên Lê Doãn Ý (Đại học mở Hà Nội tại Đà Nẵng) đã nhận được và trả lại cho người mất 1,3 tỉ đồng. Ý còn tâm sự rằng mình rất vui khi được nhiều người khen về hành động tốt đẹp và lấy đó làm động lực sống.

Nhà sư phạm Martha Berry đã thành lập một trường học cho trẻ em miền núi thuộc vùng đất nghèo ở Bắc Georgia, cha mẹ của những đứa trẻ này không thể chi trả tiền học phí cho chúng. Việc giữ vững khả năng tài chính của ngôi trường là điều hết sức khó khăn trong những ngày đầu hoạt động, và bà luôn cần tiền để tiến hành công việc của mình. Cuối cùng, bà sắp xếp một cuộc gặp với Henry Ford. Bà giải thích những gì mình đang làm với Henry Ford, và đề nghị ông hỗ trợ một khoản tiền vừa phải. Nhưng Henry Ford đã khước từ lời đề nghị đó.

Berry nói: “Ồ, vậy thì, ông có thể tặng cho chúng tôi một gia lạc chứ?”.

Lời đề nghị khác thường đã làm cho Henry Ford ngạc nhiên tới mức ông quyết định ủng hộ bà một số tiền để mua lạc. Và Berry đã giúp các học sinh của mình trồng lạc cho tới khi tích góp được một khoản tiền kha khá. Sau đó, bà trả lại khoản tiền cho Henry Ford để ông thấy bà cùng những học sinh của mình đã là cho số tiền hỗ trợ ít ỏi của ông sinh sôi nảy nở như thế nào. Điều này gây ấn tượng mạnh với Henry Ford đến mức cuối cùng, ông đã ủng hộ tiền để mua đủ số máy kéo và trang thiết bị nông nghiệp để giúp nông trại trường học của Berry có thể tự trang trải chi phí. Qua nhiều năm, ông đã tặng hơn một triệu đô - la để giúp xây dựng những khối nhà bằng đá đẹp đẽ hiện có trong khuôn viên của trường.

Ông nói: “*Lòng chân thành và cách thức làm việc tuyệt vời của Berry cùng với những trẻ em nghèo không khỏi gây ấn tượng đối với tôi*”. Niềm tin của Berry vào những gì bà đang làm mạnh mẽ đến mức bà đã thuyết phục được ngài Ford cả nghi làm một việc mà ban đầu

ông đã từ chối. Hơn cả mức trông đợi, bà đã chứng minh được rằng mình đang nỗ lực hết sức vì một việc đáng làm

Một người bạn của **Tổng thống Mỹ Abraham Lincoln** từng kể với ông rằng sau lưng ông, kẻ thù của ông đã nói những điều hết sức tệ hại về ông.

Lincoln đáp lại: “Tôi chẳng bận tâm họ nói gì khi họ không nói đúng sự thật”. Sự chân thành trong việc theo đuổi mục đích đã giúp Lincoln không mấy may lo lắng trước những lời chỉ trích của kẻ khác.

“Chân – Thiện – Mỹ” là điều mỗi người trong cuộc sống của chúng ta đều hướng tới.

Vingroup – tập đoàn tư nhân hàng đầu Việt Nam với khát vọng thể hiện chữ “Tín” và chữ “Tâm” bằng sự chân thành và toàn tâm toàn ý trong từng dịch vụ, sản phẩm.

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ TƯ TƯỞNG ĐẠO LÍ

CHỦ ĐỀ 3. KHIÊM TỐN – KHIÊM NHƯỜNG

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. “Nhờ rất nhiều số 0 đi theo mà số 1 thành người khổng lồ. Thành khổng lồ, số 0 vinh dự lắm, đi đâu cũng kẻ lễ và vỗ ngực rằng: Ta khổng lồ”. Từ câu chuyện trên, bàn về sự tự cao và khiêm tốn.

Đề 2. Louisa May Alcott có lần nói rằng: “Sự kiêu căng làm hỏng cả những thiên tài tốt đẹp nhất”. Trình bày quan điểm của anh/chị về câu nói trên.

Đề 3. Người khiêm nhường không bao giờ cho rằng mình là nhà vô địch. Bàn về ý kiến trên trong đoạn văn khoảng 200 chữ.

Đề 4. Ngạn Ngữ Anh có câu: “Tri thức làm ta khiêm tốn, ngu si làm ta kiêu ngạo”. Bàn về ý kiến trên trong đoạn văn khoảng 200 chữ.

Đề 5. Người xưa có câu: “Khiêm tốn mười người thành công đến chín, kiêu ngạo thì mười người thất bại cả mười”. Bàn về ý kiến trên.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Bác Hồ người cha già vĩ đại của dân tộc, có những câu chuyện về sự khiêm tốn của bác khiến ta cảm động. Cả cuộc đời bác gần dân, các cháu thiếu nhi, dù là chủ tịch nước nhưng bác làm việc và sinh hoạt trong điều kiện như những người dân thường, không có gì hơn, có khi bác còn sống cần cù, thuần túy hơn. Ngày 19/5/1947, đang lúc mà chiến tranh lan rộng ra cả nước, sinh nhật Bác diễn ra tại một địa điểm bí mật trên chiến khu ở Sơn Dương chỉ với một bó hoa rừng của những người thân cận tặng người. Nhưng Bác đã dành bó hoa ấy để đi viếng người cấp dưỡng của mình vừa qua đời vì sốt rét.

Nhà bác học vĩ đại Einstein đã từng nói: “Tôi chỉ là người bình thường như bao người khác thôi, cũng sống và làm công việc mình yêu thích, sao lại gọi tôi là người nổi tiếng ?” Là một nhà bác học vĩ đại nhưng ông luôn khiêm tốn trước lời khen ngợi, tung hô của người khác và luôn coi mình giống như những người bình thường khác, sống một cuộc sống giản dị và bình thường.

Christy Walton hiện là người giàu thứ 9 thế giới, dù có trong tay khối tài sản lớn nhưng Christy Walton luôn được biết đến với các hoạt động từ thiện. Bà đã quyên góp rất nhiều tiền cho trường Đại học Arkansas, cùng một số trường đại học khác. Bà chưa bao giờ có lối sống xa hoa dù số tiền bà có thừa khả năng để bà làm việc đó, bởi bà muốn con bà có một sự giáo dục bình thường. Bà thậm chí còn tặng cả ngôi nhà sau khi chồng qua đời.

Chuck Feeney là một doanh nhân người Mỹ gốc Ireland rất thành công. Ông nói rằng khi bắt đầu làm việc, mục tiêu duy nhất của ông là làm việc chăm chỉ chứ không phải để làm giàu. Đây là lý do tại sao ông đã quyết định cho đi phần lớn tài sản của mình, trong khi lựa chọn một cuộc sống khiêm tốn, không sở hữu quần áo đắt tiền và luôn chọn loại rượu vang gần như rẻ nhất khi đi ăn tại một nhà hàng.

5. Viên Liễn Hoàng – Viên quan thời Minh. **Kinh dịch** dạy luật của vũ trụ

- Luật thiên: Dư thừa bị rút bớt, Thiếu hụt được bổ thêm
- Luật địa: Cao lồi bị bào mòn, Trũng thấp được bồi đắp
- Luật quỷ thần: Kiêu ngạo bị trừng phạt, khiêm tốn được ban phước
- Luật người: Tự mãn bị ghét, khiêm hạ (khiêm tốn) được giúp thương

Qua những quy luật trên chúng ta thấy từ thiên, địa, quỷ, thần, nhân đều bênh vực bên khiêm hạ (tốn). Trong kinh dịch có 64 quẻ, quẻ nào cũng bao gồm tốt/xấu, chỉ có quẻ Khiêm trong đó 6 hào đều tốt.

Kinh thư cũng dạy: “Tự mãn gây thiệt thòi, Tự khiêm được ích lợi”. Ta nhiều lần đi thi với những bạn học đều nhận thấy rằng những thí sinh sắp sửa thi đậu đều có một khuôn mặt tràn đầy khiêm tốn.

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ TỰ TƯỞNG ĐẠO LÍ

CHỦ ĐỀ 4. TỰ TIN - LÒNG KIÊU HẢNH – TỰ TRỌNG

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. Có ý kiến cho rằng: “Sự tự ti không phải là bản thân không có năng lực mà là ta hiểu sai về bản thân của mình. Sự tự ti sẽ như con dao sắc bén có thể giết chết bản thân ta bất cứ lúc nào. Sự tự ti sẽ đem đến cho con người những thất vọng, những cảm xúc tiêu cực, không lạc quan. Từ đó, hình thành những ý nghĩ không tốt về bản thân.” Viết đoạn văn bàn về sự tự tin và tự ti.

Đề 2. Lòng tự tin là nguồn sức mạnh của trí tuệ và cơ thể, giúp ta tin tưởng ở bản thân, công việc và cuộc sống, quyết liệt hành động để hoàn thành công việc, xây dựng cuộc sống tốt đẹp. Viết đoạn văn khoảng 200 chữ bàn về sự tự tin.

Đề 3. Helen Keller từng nói: “Bạn chẳng thể làm được điều gì mà thiếu đi sự tự tin.”. Viết đoạn văn khoảng 200 chữ bàn về sự tự tin.

Đề 4. Đừng bao giờ nói tôi không làm được, tôi không biết mà hãy nói: “Tôi có thể làm nó; Tôi sẽ cố gắng làm nó; Tôi làm nó như thế này và tôi đã làm được.” Sự tự tin cũng vậy, không ai là không thể, chỉ quan trọng là chúng ta có thực sự muốn hay không. Trình bày quan điểm của anh/chị về sự tự tin trong cuộc sống.

Đề 5. “Sự tự tin có tác động rất lớn đến sự thành công của con người. Nó không chỉ là một đức tính tốt đẹp mà chúng ta cần rèn luyện, hơn nữa, nó còn là một yếu tố giúp chúng ta hoàn thiện mình hơn nữa.” Trình bày quan điểm của anh/chị về ý kiến trên.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Câu chuyện về **Thái Bảo Trâm** là ngọn đèn lấp lánh trong căn phòng trần ngập ánh sáng của niềm tin. The Voice 2015, đó là cô gái 19 tuổi với thân hình to béo, giọng hát còn khiếm khuyết. Đam mê với âm nhạc có lúc lu mờ, lùi lại với bóng tối, nhưng không, Bảo Trâm không bỏ cuộc như thế. Sức mạnh niềm tin đưa cô vươn lên, ở bên chơ che suốt thời gian dài quyết tâm. The Voice 2017, cô trở lại khi đã giảm 20 cân, giọng hát bay bổng, chạm đến trái tim mọi người, Trâm đi từng bước chân tự tin trên sân khấu với sự cảm phục của khán giả và giám khảo, tất cả ánh nhìn đổ dồn về con người ấy.

Walt Disney – người từ một cậu bé nghèo không có cả tiền mua giấy vẽ vươn lên thành ông chủ của tập đoàn sản xuất phim hoạt hình lớn nhất thế giới – đã coi tự tin là một trong bốn điều làm nên cuộc đời mình

Helen Keller (27/6/1880 – 1/6/1968) là một nhà văn, nhà hoạt động xã hội mù, điếc người Mỹ. Bà là người mù điếc đầu tiên trên thế giới tốt nghiệp một trường cao đẳng. Tuy sống trong thế giới không ánh sáng, không âm thanh nhưng Keller vẫn là một phụ nữ tràn đầy tinh thần lạc quan, thiết tha yêu cuộc sống. Trong Thế chiến thứ I và thứ II, bà đến hơn 70 bệnh viện để an ủi bệnh nhân, động viên họ. Bà dành trọn cuộc đời cho Hội người mù Mỹ. Bài học mà Keller rút ra: Lạc quan là niềm tin dẫn tới thành tựu. Bạn chẳng thể làm được điều gì mà thiếu đi hy vọng và sự tự tin.

Truyện ngụ ngôn “Rùa và Thỏ”, Thỏ đã chủ quan quá mức nên thua ê chề trong cuộc đua với Rùa. Những người chủ quan như thế sẽ khó tránh khỏi thất bại.

Cô gái xương thủy tinh Nguyễn Thị Phương Anh gây sốt sân khấu Việt Nam got talent năm nào. Nụ cười rạng rỡ, tràn đầy sức sống cùng giọng hát máu lửa “Let’s dance” của em làm bùng cháy sân khấu và tan chảy trái tim hàng vạn khán giả.

**NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ
TƯ TƯỞNG ĐẠO LÍ**

**CHỦ ĐỀ 5. SỰ THẤU HIỂU - ĐỒNG
CẢM - LÒNG THẤU CẢM – LÒNG
TRẮC ẨN – SẺ CHIA – ĐOÀN KẾT –
LÒNG YÊU THƯƠNG**

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. “Nơi lạnh giá nhất không phải là Bắc Cực mà là nơi thiếu vắng tình yêu thương”. Trình bày quan điểm của anh/chị về ý kiến trên.

Đề 2. “Thấu cảm xảy ra trong từng khoảnh khắc của cuộc sống” – trích trong “Thiện, Ác và Smartphone”. Theo anh/chị thấu cảm là gì mà lại hiện hữu trong từng khoảnh khắc của cuộc sống và nó xảy ra như thế nào? Trình bày bằng một đoạn văn khoảng 200 chữ.

Đề 3. Thấu cảm là sự cần thiết trong cuộc sống bởi sự thấu cảm là cội nguồn của lòng trắc ẩn, của tình yêu thương đem con người ta xích lại gần nhau hơn. Trình bày quan điểm của anh/chị về ý kiến trên trong đoạn văn khoảng 200 chữ.

Đề 4. Chúng ta nên rèn luyện khả năng “Đi trong đôi giày của người khác” để cùng vui, cùng buồn, cùng trải nghiệm từng cung bậc cảm xúc và sẻ chia với mọi người.

Đề 5. “Có gì đẹp trên đời hơn thế Người yêu người sống để yêu nhau”. Trình bày quan điểm của anh/chị về ý kiến trên.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Một cuộc phỏng vấn của tờ The Herald Sun về một phụ nữ có 3 con nhỏ bị phạt vì tội ăn trộm thức ăn ở một siêu thị với trị giá 36 đô la để các con của mình không bị chết đói. Nhưng điều đáng nói ở đây đó chính là việc làm của hai nhân viên cảnh sát Keith Bradshaw và Candace Spragins của Sở Cảnh sát Hillsborough. Sau khi nhận yêu cầu điều tra và tìm ra thủ phạm của vụ trộm, họ đã buộc người phụ nữ đó phải nộp phạt cũng như hoàn trả lại toàn bộ

số thức ăn cho siêu thị. Nhưng tối hôm đó, hai cảnh sát nói trên lại tới nhà chị ta... với rất nhiều đồ ăn. Thì ra chính họ đã quay lại cửa hàng, dùng tiền của mình để mua số thực phẩm trị giá lên tới 140 USD, bao gồm thịt, rau và hoa quả cùng những mặt hàng thiết yếu khác. Khi được hỏi tại sao lại hành động như vậy thì một trong hai cảnh sát nói trên đã trả lời: “Đôi khi công việc của cảnh sát không phải lúc nào cũng theo kế hoạch. Đầu tiên chúng tôi là con người, sau đó mới là cảnh sát.”

Sau Cách mạng tháng Tám năm 1945, Bác Hồ kêu gọi toàn dân "diệt giặc đói, diệt giặc dốt, diệt giặc ngoại xâm". Bác Hồ cũng như hàng triệu gia đình đã giảm bớt khẩu phần hàng ngày, dành gạo để cứu đói. Chiến thắng được giặc đói lúc bấy giờ là một thành tích to lớn của cách mạng, là do sức mạnh lòng nhân ái của nhân dân ta.

Vào năm 2006, khi cơn bão Chanchu đi qua miền Trung đã khiến người dân ở đây phải khôn đốn, chịu nhiều thiệt hại về người và của nhưng bù lại họ được người dân trong nước quan tâm, chia sẻ, giúp đỡ; giúp họ về tiền của, lương thực, đồng thời giúp họ tìm xác của những nạn nhân.

Vụ sập cầu Cần Thơ vào năm 2007 đã khiến nhiều gia đình phải điêu đứng trước sự ra đi đột ngột của những người thân họ. Nhưng họ cũng như những người dân miền Trung, dù đón đau, chua xót nhưng không đến nỗi phải chịu cảnh cô đơn, lẻ loi gánh chịu mọi khổ đau một mình mà cạnh họ hàng ngàn con tim của cả nước cũng đã cùng cất tiếng khóc thương và ra tay đóng góp, cứu trợ cho người nhà nạn nhân.

Việt Nam Airlines mở các chuyến bay đón đồng bào bị bệnh về chữa trị Covid – 19.

Một hình ảnh đặc trưng cho sự nhân ái của người Sài Gòn chính là những bình trà đá miễn phí đặt ở vỉa hè. Hành động giản đơn nhưng ấm áp tình người, làm nên hình ảnh một Sài Gòn nhân hậu, thân thiện, hiếu khách.

Anh **Trần Phước Hòa** ở quận Bình Tân là người đã xây dựng hệ thống quán cơm chay giá 5000 đồng để giúp đỡ những người gặp hoàn cảnh khó khăn. “Việc quan sát bà con đến ăn ở quán, hỏi họ dăm ba câu đã thành thói quen của tôi. Tôi cảm thấy ấm lòng mình khi họ được no bụng”.

Chuyện kể rằng **Lê Hữu Trác** chữa cho một cậu bé con nhà thuyền chài nghèo bị mắc bệnh đậu mùa rất nặng, người bốc lên mùi xú uế, mỗi khi khám bệnh phải bỏ quần áo trên bờ, nhét bông vào hai lỗ mũi cho giảm bớt mùi khó chịu. Thế mà ông vẫn đi lại thăm khám, bốc

thuốc chữa bệnh ròng rã hàng tháng trời. Đến khi cậu bé khỏi bệnh, không những ông không nhận một đồng thù lao nào mà còn cho gia đình cậu bé gạo, củi, dầu, đèn...

Mẹ Theresa: Trong hơn 40 năm, bà chăm sóc người nghèo, bệnh tật, trẻ mồ côi, người hấp hối và lãnh đạo dòng Thừa Sai Bác Ái (Missionaries of Charity) phát triển khắp Ấn Độ và đến các quốc gia khác. Bà thực hiện bất cứ việc gì bà nghĩ là có thể xoa dịu “con khát” hòa bình, tình yêu và tiếng cười trên thế giới. Từ các việc làm của bà, mọi người đều nhận thấy được tình yêu thương không vị kỷ của vị nữ tu.

Làng trẻ em SOS Quy Nhơn hiện có 13 bà mẹ. Phần lớn họ là những phụ nữ ở các vùng quê trên địa bàn tỉnh, tuổi từ 30 đến 40, sức khỏe tốt, không có chồng và con, tự nguyện hy sinh phần đời còn lại cho trên dưới 10 đứa trẻ mồ côi. Họ có trách nhiệm chăm sóc, giáo dục trẻ, chuẩn bị các điều kiện để trẻ có thể hòa nhập, tự lập khi đến tuổi trưởng thành. Tựa như bao bà mẹ khác, họ còn là người tạo lập mối quan hệ tình cảm ruột thịt, đoàn kết giữa các thành viên trong gia đình, giữa các gia đình trong làng.

Tập đoàn Vingroup, Tập đoàn FLC, Hội Doanh nhân trẻ Việt Nam... đã ủng hộ để thành lập Quỹ phòng, chống dịch Covid-19. Cùng với lời kêu gọi phòng, chống dịch Covid-19, Trung ương Hội Chữ thập đỏ Việt nam đã tổ chức nhiều hoạt động truyền thông nâng cao nhận thức của người dân về các biện pháp phòng, chống dịch bệnh, hỗ trợ cộng đồng thông qua việc phát miễn phí đến người dân 10 nghìn khẩu trang, 300 chai nước rửa tay, và 1.000 tờ rơi tuyên truyền các biện pháp phòng, chống dịch bệnh tại Hà Nội.

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ TƯ TƯỞNG ĐẠO LÍ

CHỦ ĐỀ 6. VỊ THA - BAO DUNG – THA THỨ VÀ CHUỘC LỖI

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. Lòng khoan dung sẽ cảm hoá được lỗi lầm, là động lực thúc đẩy, khuyến khích nhận ra sai lầm và sửa chữa. Trình bày quan điểm của anh/chị về ý kiến trên.

Đề 2. Sự cảm hóa sẽ dần giúp cho mỗi người cảm nhận cuộc sống xung quanh mình luôn tốt đẹp và hướng đến “chân, thiện, mỹ”. Trình bày quan điểm của anh/chị về ý kiến trên.

Đề 3. Sự tha thứ không thể làm thay đổi quá khứ nhưng nó có thể mở rộng tương lai.

Đề 4. Tyler Perry đã từng nói rằng: “Khi bạn không tha thứ cho một ai đó, tức là bạn đang quay lưng lại với tương lai của mình. Khi bạn bao dung, điều đó có nghĩa bạn đang tiến về phía trước”. Trình bày quan điểm của anh/chị về ý kiến trên.

Đề 5. “Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình” – trình bày quan điểm của anh/chị về ý kiến trên.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Thay vì trừng phạt những kẻ bại trận (Liên minh miền Nam ủng hộ chế độ nô lệ), trong buổi lễ sau khi cuộc nội chiến Mỹ kết thúc, Abraham Lincoln đã phát biểu: “*Chúng tôi không ác tâm với bất kỳ ai, hãy để chúng tôi nỗ lực làm trọn công việc của mình để hàn gắn đất nước.*”

“**em bé Napalm**” trong bức ảnh gây chấn động thế giới về chiến tranh Việt Nam, đã phải chịu những vết thương sâu sắc cả về thể xác lẫn tinh thần. Khi trưởng thành, Kim Phúc đã tha thứ cho những người ở bên kia chiến tuyến, những kẻ đã trực tiếp gây ra những nỗi đau cho cô. Kim Phúc nói: Sự tha thứ giải thoát tôi khỏi lòng thù hận. Vẫn còn nhiều vết sẹo trên thân thể tôi, và sự đau đớn vẫn kéo dài trong nhiều ngày, nhưng tâm tôi nay đã được an lành.

Alfred Nobel, nhà khoa học lỗi lạc, người chế ra thuốc nổ, về cuối đời đã rất ân hận vì phát minh của mình được sử dụng trong chiến tranh, mang lại nhiều đau thương, mất mát cho nhân loại. Do đó, trong di chúc của mình, Nobel đã dành toàn bộ tài sản của mình thành lập giải Nobel để tôn vinh những đóng góp khoa học cho nhân loại, như một cách chuộc lại lỗi lầm của mình.

John Wast, cựu binh Mỹ, sau cuộc chiến đã mang trả lại kỷ vật cho gia đình liệt sĩ Bùi Đức Hưng, người lính Bắc Việt đối đầu với ông năm xưa. Khi đó, cánh chim bồ câu được khắc khéo léo ở mặt trong chiếc mũ lõm chỗ vết đạn ấy làm ông giật mình, nhận ra tình yêu hòa bình lớn lao trong lòng người lính bên kia chiến tuyến. Suốt 46 năm qua, cựu binh Mỹ đặt kỷ vật chiến trường ấy trên kệ sách và coi như lời nhắc về giá trị của hòa bình, cho đến khi trao trả lại cho gia đình liệt sĩ Hưng, như một lời tạ tội.

Giai đoạn kháng chiến chống thực dân Pháp và phát xít Nhật, Việt Minh đã giúp cho nhiều người Pháp về quê hương. Kháng chiến chống giặc Minh xâm lược, nghĩa quân Lam Sơn đã cấp thuyền bè, cấp ngựa cho giặc Minh trở về quê hương.

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ TƯ TƯỞNG ĐẠO LÍ

CHỦ ĐỀ 7. CHÍNH TRỰC – LIÊM KHIẾT

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. Sống liêm khiết sẽ làm cho con người thanh thản, nhận được sự quý trọng, tin cậy của mọi người, góp phần làm cho xã hội trong sạch, tốt đẹp hơn. Trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

Đề 2. Nhân – Lễ - Nghĩa – Chí – Tín. Bàn về chữ Tín trong quan điểm của Nho giáo dưới góc nhìn hiện đại.

Đề 3. Đã ở dưới quyền vật chất thì yếu sức mình, mà liêm sĩ cũng khó giữ được nữa. Bàn về chữ “sĩ” và tính liêm khiết của con người.

Đề 4. “Như một hòn đá lăn, ít nhất là không để bị bám rêu”. Trình bày suy nghĩ của anh/chị về câu nói trên.

Đề 5. Không có lòng chính trực, con người khó lòng đạt được sự thành công trong công việc hay hạnh phúc thực sự trong đời người. Trình bày suy nghĩ của anh/chị về lòng chính trực.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Tuy có hiềm khích riêng với **Trần Khánh Dư**, nhưng khi quân Nguyên Mông sang xâm lược Đại Việt lần thứ 3, Trần Hưng Đạo đã gạt bỏ qua việc riêng, tin cậy giao hết công việc biên thùy cho phó tướng Vân Đồn là Nhân Huệ vương Trần Khánh Dư khi ông này được phục chức. Ngoài ra, khi soạn xong Vạn Kiếp tông bí truyền thư, thì Trần Khánh Dư cũng là người được ông chọn để viết bài Tựa cho sách.

Danh y Lê Hữu Trác: Có lần một nhà quyền quý mời ông chữa bệnh, thấy ông đến muộn mới hỏi thì được biết trên đường đi, ông ghé vào chữa bệnh cho một người nghèo. Bị trách, ông đáp vì bệnh của người quyền quý là bệnh nhẹ, có thể chữa sau, còn người nghèo kia mắc bệnh nặng nên không thể trì hoãn.

Theo sách Việt sử giai thoại, Linh Từ quốc mẫu Trần Thị Dung (vợ Trần Thủ Độ) có lần ngồi kiệu đi qua thềm cấm, bị quân hiệu ngăn lại. Bà về dinh khóc bảo với chồng: "Mụ này làm vợ ông mà bị bọn quân hiệu khinh nhờn đến thế".

Trần Thủ Độ tức giận, sai đi bắt. Người quân hiệu ấy nghĩ rằng mình chắc phải chết. Khi đến nơi, Thủ Độ vặn hỏi trước mặt, người này cứ theo sự thực trả lời. Trần Thủ Độ nói: "Người ở chức thấp mà giữ được luật pháp, ta còn trách gì nữa". Ông bảo lấy vàng lụa thưởng rồi cho về.

Chu Văn An (1292 – 1370) – nhà nho, nhà hiền triết, nhà sư phạm mẫu mực cuối đời Trần, nổi tiếng cương trực, không cầu danh lợi. Ra làm quan vào thời vua Trần Dụ Tông (đầu thế kỷ XIV), chính sự suy đồi, nịnh thần lũng đoạn, ông dâng sớ xin chém 7 nịnh thần (thất trảm sớ) nhưng không được chấp thuận. Ông treo ấn, từ quan về quê dạy học, soạn sách. Ông không vì học trò làm quan to mà dựa dẫm, luôn thẳng thắn phê bình những học trò thiếu lễ độ.

Abraham Lincoln luôn được tôn vinh bởi đức tính trung thực của mình. Trong thư gửi thầy giáo của con mình, ông đã viết: “Xin thầy hãy dạy cho cháu biết rằng một đồng đôla kiếm được do công sức lao động của mình bỏ ra còn quý giá hơn nhiều so với 5 đôla nhặt được trên hè phố...”

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ TƯ TƯỞNG ĐẠO LÍ

CHỦ ĐỀ 8. NHÃ NHẬN - LỊCH SỰ - CÓ Ý THỨC VĂN HÓA – ỨNG XỬ GIAO TIẾP

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. Bàn về lối sống văn minh trong môi trường tập thể.

Đề 2. Một nền trật tự trong đó tiền bạc có giá trị hơn bất cứ một người nào, một nền trật tự như vậy không phải là nền trật tự của loài người. Trình bày quan điểm của anh/chị về vấn đề trên.

Đề 3. Suy nghĩ về cách ứng xử khi được nhận một ân tình.

Đề 4. Thời gian nhàn rỗi là thời gian của văn hóa và phát triển. Trình bày ý kiến của anh/chị về ý kiến trên.

Đề 5. Cư xử có văn hóa hiện nay sẽ khiến cho mỗi chúng ta ngày càng hoàn thiện bản thân mình hơn và giúp cho bạn tiến xa hơn nữa trong cuộc sống.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Hội World Cup năm 2002, tổ chức tại Hàn Quốc và Nhật Bản. Rất nhiều người hâm mộ từ châu Âu sang Nhật xem bóng đá. Trong các sân vận động, sau khi trận đấu kết thúc, người xem ra về, nhưng người Nhật nán lại nhặt các vỏ đồ hộp, chai, lọ, rác vứt rải rác trong sân vận động, để mang ra thùng rác bên ngoài. Nhiều người hâm mộ Tây thấy xấu hổ, cũng quay lại, học người Nhật, nhặt các vỏ chai lọ, đồ hộp, bao giấy mà mình vứt lại, mang ra thùng rác. Ý thức công cộng của người Nhật quả là đáng khâm phục.

C.Mác khẳng định: “Xã hội - cho dù nó có hình thức gì đi nữa... [đều] là sản phẩm của sự tác động qua lại giữa những con người”. Chính bởi vậy, trong việc đánh giá sự phát triển của xã hội và sự tác động của văn hóa, thì cần chú ý đến tác động của văn hóa ứng xử. Điều này có thể nhìn nhận từ chính hoạt động của con người đối với xã hội.

Một vụ bạo lực xảy ra giữa một nữ sinh và nhóm nữ sinh khác của một trường THPT trên địa bàn quận Gò Vấp, thành phố (TP) Hồ Chí Minh khiến nhiều người, nhất là các bậc phụ huynh bất bình và phẫn nộ. Nguyên nhân dẫn đến vụ việc này được cho là có mâu thuẫn từ việc sử dụng Mạng xã hội khiến các nữ sinh có hành vi bạo lực với “nạn nhân” là bạn học cùng trường ngay trên đường phố.

Chương trình Hoa hậu Việt Nam bên cạnh các phần thi trang phục, sắc đẹp thì sẽ có phần thi quan trọng đó là phần thi ứng xử. Phần thi ứng xử là phần thể hiện trí thông minh, cách đối nhân xử thế của người đó đối với mọi người xung quanh.

Bữa cơm từ thiện có giá 2.000 nghìn đồng. Đó là những hành động của những người có nghĩa cử cao đẹp, họ biết "lấy lá lành đùm lá rách". Nhưng cũng có một quán cơm bình dân cũng những món ăn như thế mà người ta lấy tận 50.000 nghìn. Đó là cách ứng xử trong buôn bán, cách chắt chém và ứng xử thiếu văn hóa.

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ TƯ TƯỞNG ĐẠO LÍ

CHỦ ĐỀ 9. SUY NGHĨ TÍCH CỰC - LẠC QUAN - NIỀM TIN YÊU CUỘC SỐNG - HẠNH PHÚC

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. Tại sao chúng ta ưu tiên tin xấu, đả đui với chúng, thay vì chú ý đến những điều tốt lành? Vì sao chúng ta muón kêu ca phàn nàn thay vì chuyển tay nhau những tin vui, những câu chuyện đẹp?

Đề 2. Trong cuộc sống chẳng ai có thể đem lại bình an cho bạn ngoài chính bản thân bạn. Trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

Đề 3. Hạnh phúc không phải là kết quả mà đó là một hành trình.

Đề 4. Suy nghĩ tích cực không giúp đem lại một kết quả tốt nhưng lại giúp ta loại bỏ những trạng thái tiêu cực khi kết quả không như ý xảy ra.

Đề 5. Một nhà thơ Hi Lạp đã viết:

“Sự khôn ngoan là gì,

Chính là sự cố gắng của con người Vượt lên sợ hãi,

Vượt lên hận thù, Sống tự do,

Thở hít khí trời và biết chờ đợi,

Dành trọn tình yêu cho những gì tươi đẹp”

Suy nghĩa của anh chị về ý nghĩa của những câu thơ trên.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

1. Lê Thanh Thúy, cô gái lạc quan, yêu đời với nụ cười hoa hướng dương, đối mặt với căn bệnh ung thư và cái chết, vẫn mạnh mẽ, sống có ích. Cô đã lập nên quỹ “Ước mơ của Thúy” để giúp đỡ các bệnh nhân ung thư khác. Tuy Thúy đã mất đi nhưng ước nguyện cao đẹp của chị vẫn còn mãi với cuộc đời, hàng “Ngày hội Hoa hướng dương”, viết tiếp ước mơ của Thúy, vẫn được tổ chức, thu hút sự tham gia đông đảo của mọi người, đặc biệt là giới trẻ.

Tinh thần lạc quan không chỉ “tiếp sức” cho sức khỏe thể chất mà còn giúp bạn thành công hơn. **Sophie Chou** - nhà nghiên cứu tâm lý tại Đại học Quốc gia Đài Loan đã có nghiên cứu cho thấy những người thực tế và lạc quan thường có xu hướng đạt được thành quả cao trong các kỳ thi khó khăn.

Nhà soạn nhạc thiên tài **Ludwig van Beethoven** người Đức. Ông bị khiếm thính từ nhỏ, sau đó thì bị điếc hoàn toàn. Vượt qua những mặc cảm tự ti về bản thân cũng như có được tinh thần lạc quan để tiếp tục sống và theo đuổi đam mê của mình. Ông đã trở thành một nhà soạn nhạc với những bản nhạc nổi tiếng và còn nguyên giá trị cho đến tận hôm nay.

Các nhà khoa học tại Trường Đại học Zurich (Thụy Sĩ) khám phá ra những ai suy nghĩ lạc quan về sức khỏe của mình, thì cơ hội sống lâu cao hơn 3,3 lần so với những người suy nghĩ bi quan. Một số nghiên cứu khác cho thấy bi quan làm giảm sự hoạt động của hệ miễn dịch, khiến bạn dễ mắc các bệnh truyền nhiễm.

Nick Vujicic là một người không chân không tay nhưng anh có một tinh thần lạc quan vô bờ. Thế nên thành công luôn mỉm cười với anh, anh đi khắp nơi để truyền ngọn lửa của mình cho tất cả mọi người và rất nhiều người đã được anh thắp sáng lên niềm tin và tìm ra con đường cho mình.

Bác Hồ khi bị bắt giam tại nhà tù Tưởng Giới Thạch vẫn ngắm trăng, làm thơ và có niềm tin lạc quan vào sự thắng lợi của Cách mạng.

Ngày hạnh phúc – Sự kiện được tổ chức tại các cơ sở thuộc hệ thống giáo dục Vinschool nhằm thúc đẩy và phát triển tình yêu thương, sẻ chia giữa các học sinh, thầy cô giáo và cán bộ nhân viên trong Nhà trường.

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ TƯ TƯỞNG ĐẠO LÍ

CHỦ ĐỀ 10. LÒNG BIẾT ƠN

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. Phải biết ơn những thế hệ đi trước khi mình hôm nay được thừa hưởng những thành quả của họ.

Đề 2. Mỗi công việc chúng ta thành công không phải tự nhiên mà có, dù lớn hay nhỏ cũng có sự giúp đỡ của ai đó, vậy nên ta cần phải có lòng biết ơn.

Đề 3. Lòng biết ơn giúp chúng ta rèn luyện những đức tính tốt đẹp khác, truyền tải những thông điệp tích cực ra xã hội.

Đề 4. Mỗi con người sống với lòng biết ơn thì xã hội sẽ trở nên tốt đẹp hơn, giàu tình cảm hơn và gắn bó với nhau nhiều hơn.

Đề 5. “Trong cuộc sống đời thường, chúng ta hầu như không nhận ra rằng mình nhận nhiều hơn là cho đi, và chỉ khi có lòng biết ơn thì cuộc sống mới trở nên phong phú” (D. Bonhoeffer). Trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Những lễ hội tưởng nhớ tới tổ tiên.

- + Giỗ Tổ Hùng Vương 10 - 3 âm lịch.
- + Giỗ Tổ Đức Thánh Trần Hưng Đạo Đại Vương.
- + Lễ hội Đống Đa kỉ niệm Quang Trung đại phá quân Thanh.

Ngày cúng giỗ trong gia đình có ý nghĩa.

- + Nhớ tới ông bà cha mẹ - những người đã khuất.
- + Nhớ tới công ơn sinh thành, xây đắp vun vén cho gia đình để cho con cháu được thừa hưởng hôm nay.

+ Để cho người đang sống tự nhận ra những gì đã làm tốt và những gì còn thiếu sót trong lúc khăn vái với ông bà tổ tiên

Ngày kỉ niệm trong xã hội

+ Thương binh liệt sĩ: để nhớ những người đã hi sinh đời mình, hi sinh một phần thân thể của mình vì đất nước, vì hạnh phúc hôm nay.

+ Nhà giáo Việt Nam: tôn vinh và để cho học trò được biết ơn công lao của thầy cô.

+ Quốc tế Phụ nữ: để xã hội biết ơn những người phụ nữ có vai trò to lớn đối với xã hội, với cuộc sống hôm nay.

Một giáo sư người Mỹ làm giảng viên tại một viện đại học ở nước Ba Tây (Brazil) đã nhắc lại một kỷ niệm khó quên. Ông thuật lại rằng một ngày kia khi đang trên con đường đến trường đại học, ông cảm thấy có ai đó kéo quần mình, quay đầu lại, ông thấy một cậu bé độ 5 hay 6 tuổi với đôi mắt tròn đen và sáng trong khuôn mặt lem luốc bẩn thỉu.

Cậu bé nhìn ông với lời van xin: “Thưa ông! Cho con bánh mì”. Khác với những lần trước, mỗi khi gặp trẻ ăn xin trên đường phố, mở lời van xin, ông thường phớt lờ, lạnh lùng bước đi, vì có nhiều trẻ ăn xin quá, nhưng không biết vì sao lần này ông lại dừng bước, rồi bảo cậu cùng đi với ông ta vào quán cà phê gần đó. Sau khi mua cho cậu một bánh kem và thức ăn khác mà cậu muốn, ông mua cho mình một tách cà phê, rồi bước ra khỏi tiệm, quên hẳn cậu bé.

Nhưng khi ông đi được ít bước thì có người đụng vào lưng ông, quay nhìn lại, ông thấy cậu bé khi nãy. Cậu bé vẫn cầm ổ bánh kem và run run nói: “Con cảm ơn ông!”. Vị giáo sư này cảm động vì lời cảm ơn của cậu bé ăn xin đáng thương đó, trong khi đó có những trẻ ăn xin khác đã nhận tiền hay thức ăn ông cho nhưng chưa có em nào có lòng biết ơn như thế!

Truyện cổ Trung Hoa kể: Ở miền núi Hô-Phu, có một người đàn bà bán rượu tên là Wong. Một hôm, xuất hiện một vị thiền sư đạo đức đến trọ ở gần quán, dù không có tiền, ngài cũng được bà chủ quán tiếp đãi nồng hậu. Vị thiền sư ở đó khoảng ba năm. Trước khi cáo từ, ngài đào một giếng cạnh quán. Mọi người ngạc nhiên khi một dòng nước trong vắt vọt lên, họ ném thử thì thấy đó là một loại rượu hảo hạng. Từ đó, bà chủ quán trở thành nổi tiếng và giàu có.

Ít lâu sau, vị thiền sư lại ghé ngang quán, ngài hỏi thăm bà chủ quán về giếng rượu. Bà này than phiền:

- Rượu tốt nhưng tôi không bao giờ có dư để dự trữ. Vị thiền sư mỉm cười rồi lẳng lặng viết lên tường:

- Trời đất thật bao la, nhưng lòng tham của con người còn mênh mông hơn thế nữa. Dù không tốn kém bà chủ vẫn có rượu để bán thế mà vẫn không hài lòng.

Viết xong thiền sư lẳng lặng ra đi, và dòng rượu cũng khô cạn.

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ TƯ TƯỞNG ĐẠO LÍ

CHỦ ĐỀ 11. LÒNG YÊU NƯỚC

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. Lòng yêu nước đã trở thành nguồn sức mạnh vô giá, thành sợi dây nối kết trái tim của những “con Lạc cháu Hồng”.

Đề 2. “Dân ta có một lòng nồng nàn yêu nước, đó là truyền thống quý báu của dân tộc ta”. Trình bày suy nghĩ của anh/chị về câu nói trên của chủ tịch Hồ Chí Minh.

Đề 3. Đất nước – dân tộc là thiêng liêng là sự hòa kết giữa nhiều tế bào sống. Vì vậy, sự tồn tại của cá nhân chỉ có ý nghĩa khi hòa nhập vào cộng đồng. Trình bày suy nghĩ của anh/chị về vai trò của cá nhân với sự phát triển của cộng đồng.

Đề 4. Lòng yêu nước không chỉ thể hiện ở thời chiến mà càng quan trọng hơn trong thời bình.

Đề 5. Lòng yêu nước của dân tộc ta thể hiện như thế nào trong đại dịch Covid – 19.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Lorca - là người chiến sĩ, là nhà văn, người nghệ sĩ của Tây Ban Nha đã dành trọn cuộc đời ngắn ngủi của mình cống hiến cho đất nước tài năng nghệ thuật của mình, hết lòng bảo lãnh, dũng cảm phản đối gay gắt chế độ độc tài Phát Xít. Dù kết cục của ông vô cùng bi thảm, bị sử bắn và chôn mình vào hố chôn tập thể nhưng hào quang về tâm hồn quả cảm của ông với đất nước luôn còn mãi

Trung Quốc đưa giàn khoan vào vùng đặc quyền kinh tế của Việt Nam, những người con đất Việt ở khắp mọi miền đất nước và ở hải ngoại đã bộc lộ rõ lòng yêu nước luôn luôn bùng cháy trong tâm hồn họ. Họ đoàn kết lại, chung lòng phản đối mãnh liệt hành động sai trái và tư tưởng lệch lạc của Trung Quốc.

U23 Việt Nam chiến đấu quả cảm vì màu cờ sắc áo trên Thường Châu tuyết trắng.

Tiến sĩ trẻ Nguyễn Bá Hải chế tạo ra máy dẫn đường cho người mù.

Ông **nông dân Nguyễn Tấn Bệ** chế tạo ra máy cuốn rom để giải phóng bớt sức lao động cho người dân.

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ TƯ TƯỞNG ĐẠO LÍ

CHỦ ĐỀ 12. TÌNH CẢM GIA ĐÌNH (MẸ TỬ, PHỤ TỬ,...)

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. Gia đình là nơi mà ta trở về sau những bôn ba vất vả của cuộc sống. Là nơi ta được san sẻ tình yêu thương cùng với ý thức trách nhiệm, bổn phận của mình.

Đề 2. Douglas Jerrold đã từng nói: "Hạnh phúc sinh trưởng bên lò sưởi của chúng ta, chứ không phải hái được trong vườn nhà người khác". Trình bày suy nghĩ của em về quan điểm trên.

Đề 3. Gia đình là nền tảng vững chắc, là chiếc nôi nuôi dưỡng ta cả về thể xác lẫn tinh thần.

Đề 4. Gia đình là một trong ba môi trường của xã hội, quyết định trực tiếp tới mặt tự nhiên và xã hội trong mỗi con người.

Đề 5. Xin hãy cho tất cả những người mẹ trên thế gian này luôn được khỏe mạnh để chúng con không ai phải cài hoa hồng trắng lên ngực trong ngày lễ vu lan và cảm thấy mình thật hạnh phúc khi có mẹ ở bên. Trình bày cảm nhận của em về tình mẫu tử thiêng liêng.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Chị Nguyễn Thị Yên (sinh năm 1981, thôn Đông Lao, xã Đông La, huyện Hoài Đức, Hà Nội) – câu chuyện về một người mẹ chịu mù để con chào đời hẳn sẽ khiến không ít chúng

ta rơi nước mắt. Cuộc sống tưởng như đã quá trọn vẹn với chị khi chị tìm được nửa kia của cuộc đời mình. Vậy nhưng cũng từ khi chị mang bầu, bi kịch cuộc đời chị bắt đầu. Đôi mắt người phụ nữ ấy đã trở nên mù loà chỉ để cho đứa con được chào đời. Khi con trong bụng được 5 tháng chị Yên chảy máu cam nhiều và có biểu hiện nổi hạch lạ. Chị đi viện khám và bị chẩn đoán bị ung thư hốc mũi giai đoạn cuối. Các bác sĩ và gia đình khuyên chị bỏ thai trong bụng để chữa bệnh và cứu đôi mắt. Những ngày tháng ấy với chị khó khăn hơn bao giờ hết. Vừa chiến đấu với bệnh tật vừa mang bầu hạnh phúc và đón đau với chị như hòa vào làm một. Có những chiều chị cứ lẫn thẩn lang thang khắp ngõ rồi chỉ biết gục mặt cạnh tường vật vã khóc. Vậy nhưng chị khước từ. Chị giữ con và quyết tâm sinh bé Nguyễn Hoàng Cẩm Tú ở tháng thứ 8. Khi con ra đời cũng chính là lúc đôi mắt người mẹ trẻ ấy mất đi đôi mắt sáng. Đối với người phụ nữ này, được sinh con đã là một điều hạnh phúc vô bờ mà chị không bao giờ hối tiếc về quyết định của mình. Với chị, việc có thể sinh con ra khỏe mạnh là một điều hạnh phúc lớn lao mà dù có phải chết, chị cũng không bao giờ hối tiếc.

Chị **Trần Thị Lan Anh** ở Bạc Liêu mặc dù sắp lìa xa cõi đời vì chứng suy tim nặng, nhưng người mẹ ấy vẫn cố gắng duy trì sự sống mong manh từng ngày của đứa con trong bụng. Khi được nhìn thấy con chào đời cũng là lúc chị mỉm cười trút hơi thở cuối cùng.

Dick Hoyt nổi danh trên toàn thế giới là người cha kì diệu. Ông cùng đứa con trai bị liệt của mình – Rick Hoyt tham gia nhiều cuộc thi thể thao để làm con vui. Đó chính là sự sẻ chia, yêu thương, cảm thông, là sức mạnh kì diệu của

Suốt 15 năm ròng kể từ lúc đón nhận sự xuất hiện của **cậu bé Bôm** (Nguyễn Anh Tuấn) và cũng là lúc đón nhận căn bệnh hiểm nghèo và hiếm gặp của con trai, **đạo diễn Quốc Tuấn** đã dừng hẳn việc đóng phim để ở bên con của mình, để vừa làm cha, làm mẹ, làm bạn, làm thầy... Tình cảm thiêng liêng ấy của anh đã giúp cho cậu bé Bôm có một nghị lực sống phi thường.

Câu chuyện về vượn mẹ mất con, khóc đến đứt lìa từng đoạn ruột khi không thể gặp và cứu con khỏi tay gã thợ săn cũng là minh chứng về tình mẫu tử.

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ TƯ TƯỞNG ĐẠO LÍ

CHỦ ĐỀ 13. HAM HỌC, HIẾU HỌC, TINH THẦN HỌC TẬP KHÔNG NGỪNG NGHỈ

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. Khổng Tử từng nói “bê học không bờ”, trình bày quan điểm của anh/chị về vai trò của việc học tập không ngừng trong cuộc sống ngày nay.

Đề 2. Tự học là con đường ngắn nhất dẫn đến sự thành công và rèn luyện thêm cho bản thân nhiều điều cần thiết trong cuộc đời mỗi người. Trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

Đề 3. Học không chỉ trên giảng đường mà còn cần học tập từ cuộc sống. Trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên.

Đề 4. Có ý kiến cho rằng: Một người có tinh thần cầu tiến dù xuất phát có kém đến đâu cũng thành công; ngược lại những người chỉ dựa vào một số thành tựu và bệ đỡ của bản thân mà không chịu khó học hỏi rồi cũng sẽ ngày trở nên tầm thường. Trình bày ý kiến của anh/chị về quan điểm trên.

Đề 5. Nhà bác học vĩ đại Đác-Uyn, người khiến nhân loại sững sờ trước bộ óc vĩ đại của ông, đã rất khiêm tốn khi phát biểu: “Tất cả những gì có giá trị một chút tôi đều đã thu nhận được nhờ tự học”. Trình bày ý kiến của anh/chị về quan điểm trên.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Macxim Gorki với cả một thời thơ ấu gian khổ, không được đi học, bằng tinh thần tự học ông đã trở thành đại văn hào Nga. Và còn rất nhiều những tấm gương khác nữa: Lê Quý Đôn, Mạc Đĩnh Chi, Nguyễn Hiền... Nhờ tự học họ đã trở thành những bậc hiền tài, làm rạng danh cho gia đình, quê hương, xứ sở.

Thần đồng Lương Thế Vinh khi xưa, nhờ cố gắng chủ động tự học cộng với phẩm chất thông minh trời ban mà sau đỗ trạng, chế ra bảng cửu chương còn lưu truyền mãi đến ngày nay
Trạng nguyên lừng danh Mạc Đĩnh Chi, lúc nhỏ nhờ biết chủ động tự học, sáng tạo cách học bắt đom đóm bỏ vỏ trứng mà sau đỗ trạng, đi xứ làm rạng danh nước nhà, được phong "Lưỡng Quốc Trạng Nguyên" vang danh hai nước, ghi vào sử sách nhân loại về những tấm gương tự học sáng ngời
Cụ Hoàng Ân, quê Bắc Giang, 74 tuổi vẫn thi vào viện Đại học Mở Hà Nội. Cụ cũng cho biết học luật với mục đích chính là giúp bà con ở quê đấu tranh bảo vệ quyền lợi của người nông dân, hiểu luật để giúp những người nông dân nghèo đấu tranh đòi quyền lợi hợp pháp khi bị xâm phạm.
Phát biểu với sinh viên trường đại học Băng Đung trong chuyến thăm Indonesia năm 1959, Chủ tịch Hồ Chí Minh nói đại ý: “Khi còn trẻ, tôi không có dịp đến trường học. Cuộc sống, du lịch và làm việc là trường đại học của tôi. Trường học ấy đã dạy cho tôi khoa học xã hội, khoa học quân sự, lịch sử và chính trị. Nó dạy cho tôi yêu nước, yêu loài người, yêu dân chủ và hòa bình; căm ghét áp bức, ích kỷ...”. Sau này, khi đã lớn tuổi, thành người đứng đầu một nhà nước độc lập, dù thời bình hay thời chiến, Người vẫn tích cực học, học trong thực tế, học suốt đời.
Chủ tịch Hồ Chí Minh, hằng đêm, sau 12 giờ lao động nặng nhọc Người lại tự học tiếng Pháp bằng cách học thuộc lòng mỗi ngày mười từ, và cứ thế Người đã thông thạo không chỉ tiếng Pháp mà còn nhiều ngoại ngữ khác như tiếng Trung Quốc, tiếng Anh. Người cũng đã từng nói “Trong cách học, phải lấy tự học làm nòng cốt”.

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ TƯ TƯỞNG ĐẠO LÍ

CHỦ ĐỀ 14. KỈ LUẬT, TRÁCH NHIỆM, CẦU TIẾN VÀ NỖ LỰC KHÔNG NGỪNG NGHỈ

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. Tính kỷ luật trong công việc là điều kiện cơ bản để mỗi nhân sự hoàn thành những hạng mục quan trọng. Đồng thời, phẩm chất này giúp bạn chống lại thói quen xấu, phá tan rào cản cho sự phát triển của bản thân. Trình bày suy nghĩ của anh/chị về quan điểm trên.

Đề 2. Bạn ưu tú hơn so với những người khác, chính bởi vì bạn kiên trì ở những việc người khác không thể kiên trì. Trình bày suy nghĩ của anh/chị về quan điểm trên.

Đề 3. Phía sau của sự ưu tú, là một người có sự tự kỉ luật cực kì cực kì mạnh mẽ. Làm tốt công việc lập kế hoạch và tổng kết lại là cách tốt nhất để hình thành sự tự kỉ luật. Trình bày suy nghĩ của anh/chị về quan điểm trên.

Đề 4. Mối quan hệ giữa “chí” và “cơ hội” là sự liên kết chặt chẽ mà một người muốn thành công có. Bàn thêm về chữ “chí” của mỗi con người trong cuộc sống ngày nay.

Đề 5. Hermann Hesse từng nói: “Ai cũng có thể thực hiện phép màu, ai cũng có thể chạm đến mục tiêu, nếu anh ta có thể nghĩ, nếu anh ta có thể chờ đợi, nếu anh ta có thể kiên trì”.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Mỗi người dân Nhật Bản đều tự ý thức được tầm quan trọng của kỉ luật và họ luôn tự giác thực hiện theo. Đó là thứ mọi đứa bé Nhật được dạy từ khi vừa vào mẫu giáo.

Cha đẻ của hàng nghìn phát minh vĩ đại trên thế giới **Thomas Edison** đã kiên trì, tự kỷ luật bản thân mình bao nhiêu năm để phát minh ra máy móc và trở thành nhà phát minh vĩ đại của nhân loại với 1.907 phát minh được cấp bằng sáng chế. Đối với ông: “Thiên tài là một yếu tố nhỏ trong cuộc sống, còn có rất nhiều người không biết tự kỉ luật bản thân, không tuân thủ kỉ luật của tập thể.”

Nhà văn hóa Hữu Ngọc, tuy năm nay đã 96 tuổi nhưng ông vẫn không ngừng học hỏi, viết lách, trau dồi vốn ngoại ngữ... và chỉ mới vài ngày trước đây ông đã ra mắt quyển sách **Đồng hành cùng thế kỷ văn hóa - lịch sử Việt Nam**.

Nhà bác học Trương Vĩnh Ký (Pétrus Ký) được giới học thuật châu Âu thời điểm đó vinh danh là một trong 18 nhà bác học nổi tiếng thế giới. Tới tận ngày nay, nhiều vị cao niên ở Pháp vẫn còn nhớ đến tên tuổi Pétrus Ký như một nhà văn hóa uyên bác, có thể sử dụng thông thạo 27 ngoại ngữ và là “ông tổ nghề báo Việt Nam” cũng bởi sự cầu tiến và nỗ lực trong công việc.

Edison đã tìm tòi, nghiên cứu cách tạo ra bóng đèn tròn nhưng ông vẫn kiên trì nhẫn nại tiếp tục trong công việc nghiên cứu sau 10.000 lần thất bại. Cuối cùng ông cũng thành công.

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ TƯ TƯỞNG ĐẠO LÍ

CHỦ ĐỀ 15. SÁNG TẠO, CÁ THỂ HÓA, HÒA ĐỒNG KHÔNG HÒA TAN

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. Sự sáng tạo đôi khi đòi hỏi người muốn sáng tạo phải có bản lĩnh từ bỏ những thứ vốn là điều chắc chắn, can đảm từ bỏ những cái cũ, không bám vào cái cũ mà tìm cách thay đổi, không sợ làm sai, chỉ sợ không dám làm. Trình bày quan điểm của anh/chị về ý kiến trên.

Đề 2. Sáng tạo giúp con người không đi theo lối mòn, giúp bản thân được phát triển toàn diện ngay chính trong suy nghĩ, trong tư tưởng của họ để hướng tới một cái chân thiện mỹ. Trình bày quan điểm của anh/chị về ý kiến trên.

Đề 3. Sự sáng tạo là vô cùng cần thiết để tạo được sự đột phá cho chính bản thân. Trình bày quan điểm của anh/chị về ý kiến trên.

Đề 4. Sự sáng tạo không là gì ngoài một tinh thần dám bút phá. Trình bày quan điểm của anh/chị về ý kiến trên.

Đề 5. Người ta không lười biếng chỉ vì người ta chăm chú. Có lao động vô hình và lao động hữu hình. Suy tưởng là cần cù, nghỉ ngơi là thực hiện. Khoanh tay vẫn là làm việc và siết chặt tay vẫn là hành động. Đôi mắt ngược lên Thiên đường là sáng tạo. – Victor Hugo

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Nữ diễn viên nổi tiếng Anna Pavlova: Mỗi lần biểu diễn trên sân khấu là mỗi lần Anna Pavlova khổ sở vì đau chân, vì thế bà đã sửa giày của mình bằng cách đệm thêm một miếng da cứng vào đế giày đồng thời đệm phẳng cả bên trong lòng giày. Kiểu giày đó đã

giúp giải phóng cảm giác đau đớn từ bàn chân và giúp bà thuận lợi hơn trong xử lý các động tác để phát huy sự sáng tạo trong biểu diễn.

Thuở **niên thiếu Picasso** là một họa sĩ vô danh, nghèo túng ở Paris. Đến lúc chỉ còn 15 đồng bạc, ông quyết định "đánh canh bạc cuối cùng". Ông thuê sinh viên dạo các cửa hàng tranh và hỏi "Ở đây có bán tranh của Picasso không?" Chưa đầy một tháng tên tuổi của ông đã nổi tiếng khắp Paris, tranh của ông bán được và nổi tiếng từ đó

Phần lớn các hoạt động của Facebook đều mang lại sự tự do cho nhân viên. "Các kỹ sư của chúng tôi được thoải mái sáng tạo và làm những gì mà họ muốn", **Zuckerberg** – nhà sáng lập Facebook chia sẻ trong một chương trình truyền hình.

Câu nói của **Steve Jobs** về sự sáng tạo không ngừng nghỉ muốn khẳng định sáng tạo là điều vô cùng quan trọng nhưng không phải là điều dễ dàng trong đời sống mỗi con người, cần phải vượt qua những khó khăn cũng như thất bại trong quá trình sáng tạo để tiếp tục cố gắng hoàn thiện công việc của mình

Gần như không một anh bộ đội nào không biết đến bếp **Hoàng Cầm**. Trong cuộc kháng chiến chống Mỹ khi chỉ một lợn khồi nhỏ cũng có thể bị phát hiện, đồng nghĩa với những cuộc oanh kích dữ dội, đồng chí Hoàng Cầm đã sáng tạo ra chiếc bếp không khồi, vô hiệu hóa kỹ thuật quân sự của không quân Mỹ.

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

CHỦ ĐỀ 16. MẠNG XÃ HỘI – INTERNET VÀ CÔNG NGHỆ 4.0

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. Em có suy nghĩ gì về những hệ lụy của việc “ném đá tập thể” trên mạng xã hội hiện nay. Hãy bày tỏ quan điểm của mình qua bài văn ngắn khoảng 200 chữ.

Đề 2. Hiện nay phần lớn giới trẻ đang có tình trạng “nghiện facebook”. Em hãy viết 1 đoạn văn ngắn khoảng 200 chữ bàn về vấn đề này

Đề 3. Mạng xã hội xuất hiện ngoài những tác dụng tích cực, nó còn mang tới nhiều tiêu cực cho con người hiện nay. Một trong số đó là vấn đề về ứng xử văn hóa trên mạng xã hội như facebook, twitter, Instagram...Theo em như thế nào là lối ứng xử văn hóa trên các nền tảng mạng xã hội?

Đề 4. Cùng với sự đi lên của đời sống kinh tế - xã hội và sự phát triển của khoa học - công nghệ, nhất là công nghệ, sự tác động mạnh của Internet là tất yếu và nhanh chóng tạo ra những biến đổi về văn hóa - xã hội sâu sắc ở mọi nơi, mọi ngõ ngách của cuộc sống loài người. Em hãy nêu những biến đổi ấy bằng 1 đoạn văn ngắn khoảng 200 chữ.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Trong thời gian gần đây, nổi cộm lên giữa những câu chuyện thường nhật của người dân, cái tên Khá Bảnh được nhắc tới rất thường xuyên. **Khá Bảnh**, tên thật là **Ngô Bá Khá**, là một giang hồ mới nổi ngạ tại Bắc Ninh. Anh chàng này nổi tiếng với những hành động rất nực cười như điệu "múa quạt" và cách ăn mặc lò lằng, nhưng lại được rất nhiều các bạn trẻ mến mộ không rõ vì lý do gì. Kênh mạng xã hội của Khá Bảnh nhận được nhiều lượt theo dõi, chủ yếu là các bạn trẻ và các em học sinh độ tuổi Trung học phổ thông. Hành vi đậm chất giang hồ, đâm chém, cờ bạc, ma túy,... của hắn ảnh hưởng trực tiếp đến nhận thức và định hướng của các em nhỏ và giới trẻ. Tuy nhiên đến tận mới đây, Bảnh mới bị lực lượng chức năng bắt giữ vì hành vi tổ chức cờ bạc chuyên nghiệp của mình.

Hiện nay, nhiều trang **Mạng xã hội của bọn phản động trong - ngoài** như “Dân làm báo”, “Quan làm báo”... thường xuyên đăng tải những bài viết với lời lẽ chống Đảng, chống chế độ một cách điên cuồng, mù quáng. Chúng tuyên truyền xuyên tạc chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, lợi dụng chiêu bài phản biện xã hội, đấu tranh chống tiêu cực, tham nhũng, bảo vệ môi trường... để đăng tải những bài viết có thông tin sai lệch, không được kiểm chứng, suy diễn xuyên tạc, từ đó kết luận các chủ trương, chính sách đó là sai lầm và đòi xóa bỏ.

Xuất hiện các trào lưu tuyên truyền, cổ vũ lối sống, các giá trị phương Tây, như tôn thờ tự do cá nhân, lối sống thực dụng, văn hóa đòi trụy, bạo lực... đi ngược lại truyền thống văn hóa dân tộc. Tình trạng **hiếu loạn thông tin, thật giả lẫn lộn trên Mạng xã hội** đang ở mức báo động, ảnh hưởng đến các giá trị văn hóa tốt đẹp của cộng đồng.

Tuần qua, đời sống văn hóa trong nước "nóng" với chuyện rất nhiều phụ huynh bức xúc trước YouTuber **Thơ Nguyễn** đăng tải một đoạn video dài gần 1 phút trên TikTok hơn 900.000 lượt theo dõi có nội dung về việc "xin vĩa" học giỏi cho các em học sinh. YouTuber này sản xuất các video vốn hướng đến đối tượng người xem là trẻ nhỏ và luôn thu hút được lượt xem “khủng”. Đoạn clip này đã bị cộng đồng mạng phản đối dữ dội, kêu gọi tẩy chay clip cũng như YouTuber này vì cho rằng những clip như vậy sẽ ảnh hưởng tiêu cực, làm trẻ nhỏ có những suy nghĩ lệch lạc...

Sự phát triển của công nghệ mang lại những lợi ích tích cực nhưng cũng kèm theo các mặt xấu. Trong đó có tệ nạn nghiện Internet học đường. Các em nghiện chơi game, ham mê điện tử, không tập trung đến học tập, kết quả bị sa sút. Nguy hiểm hơn số ít học sinh, sinh viên bị ảnh hưởng sống ảo của các thế giới game, ảnh hưởng không nhỏ đến tinh thần và đời sống cá nhân. **Việc lạm dụng các thiết bị điện tử như máy tính, điện thoại, laptop ... còn ảnh hưởng đến thần kinh gây nên các bệnh lý nếu tiếp xúc quá nhiều.**

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

CHỦ ĐỀ 17. VĂN HÓA ỨNG XỬ HỌC ĐƯỜNG

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. Hãy thể hiện quan điểm của mình trước cuộc vận động: "Nói không với những tiêu cực trong thi cử và bệnh thành tích trong giáo dục".

Đề 2. Trong bối cảnh giao lưu và hội nhập văn hóa mạnh mẽ như ngày nay, học sinh và những người trẻ tuổi có điều kiện tiếp xúc với những luồng văn hóa mới tiến bộ. Em hãy trình bày quan điểm của mình về việc học sinh tiếp thu những hay đổi mới trong văn hóa ứng xử học đường bằng 1 đoạn văn ngắn khoảng 200 chữ.

Đề 3. Trầm cảm là hiện tượng học sinh cảm thấy mệt mỏi và chán nản, không có hứng thú học tập cũng như giao tiếp bạ bệ và xúc tiến những mối quan hệ xã hội. Hiện tượng trầm cảm của học sinh ngày càng có diễn biến phức tạp, thậm chí, có những học sinh vì vượt quá sức chịu

đựng của bản thân đã dẫn tới tự tử hay nhiều hệ lụy đáng tiếc khác. Em hãy nêu những biện pháp để hạn chế tình trạng này.

Đề 4. Hiện nay, tệ nạn học đường xuất hiện ngày càng nhiều và phổ biến, đem đến nhiều ảnh hưởng đến học sinh, gia đình và xã hội nói chung. Em hãy bày tỏ quan điểm của mình về vấn đề này và đưa ra giải pháp cụ thể.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Chỉ cần seach “**bạo lực học đường**” trên google, công cụ tìm kiếm sẽ cho ra hơn 2000 kết quả liên quan đến vấn đề này. Con số này cho thấy độ “nóng” cũng như tính nghiêm trọng của thực trạng này trong đời sống xã hội hiện nay.

Học sinh lớp 10 trường THPT Nguyễn Khuyến (TPHCM) tự tử với lá thư để lại gây xôn xao dư luận: xin lỗi vì con đã không đáp ứng được kì vọng của gia đình.

Vụ việc gian lận thi cử, sửa điểm thi THPT Quốc gia ở Hà Giang, Sơn La, Hòa Bình. Tại buổi công bố kết quả công tác kiểm tra việc gian lận thi cử THPT ở Hà Giang, đoàn công tác của Bộ GD&ĐT nêu rõ, có **330 bài thi được nâng điểm so với mức bình thường**.

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

CHỦ ĐỀ 18. TUỔI TRẺ VÀ NHỮNG THÁCH THỨC

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. “Nên nhớ rằng cái gì cũng có thể lấy lại được, nhưng không thể lấy lại tuổi trẻ. Không nên tiêu phí tuổi trẻ vào cái gì nhất thời.” – Khuyết Danh. Nhưng lại có người nói rằng “Tuổi trẻ đừng ngần ngại thử thách bản thân”. Hãy bày tỏ quan điểm của mình về hai ý kiến trên.

Đề 2. “Có dòng suối của tuổi trẻ: nó ở trong tâm trí bạn, tài năng của bạn, sự sáng tạo bạn mang đến cho đời và cuộc sống của những người bạn yêu. Khi bạn học được cách lấy nước từ nguồn này, bạn sẽ thực sự đánh bại tuổi tác.” Theo em làm thế nào để phát triển “nguồn suối ấy”

Đề 3. “Cuộc đời là một hành trình lớn mà giữa những quãng đời được kết nối bằng những chuyến đi. Chuyến đi đầu tiên của mỗi chúng ta bắt đầu tại thời điểm mà ta ý thức được niềm khát khao được vùng vẫy, được vươn tay ra chạm vào và khám phá thế giới rộng lớn bên ngoài.” Theo em những chuyến đi ấy mang lại cho chúng ta điều gì?

Đề 4. “Điểm đến của chúng ta không phải là vùng đất mới lạ, mà là cái nhìn mới mẻ khiến cho bản thân chiêm nghiệm thật nhiều điều”. Theo em giới trẻ hiện nay liệu có đang ngần ngại khám phá, sáng tạo những khung trời mới hay chỉ hạn hẹp trong khuôn khổ. Hãy trình bày quan điểm qua một bài văn ngắn.

Đề 5. Trong thế giới toàn cầu hóa như hiện nay, là một giới trẻ bạn thấy cuộc sống đang phải đối diện những khó khăn thách thức nào?

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Ngô Quỳnh Trang được biết đến với nickname Changmakeup, có gần 1 triệu người theo dõi fanpage, 700 nghìn lượt theo dõi YouTube và 758 nghìn fan trên Instagram. Hiện cô là beauty blogger có ảnh hưởng hàng đầu mạng xã hội Việt Nam. Cô gái trẻ sở hữu dòng son riêng tên OFELIA, chỉ trong một thời gian ngắn đã trở thành sản phẩm làm đẹp được yêu thích của bạn trẻ Việt. Nhiều bạn gọi cô bằng cái tên "Nữ hoàng son mới của Việt Nam".

Đội bóng đá nữ làm nên lịch sử

Chiếc huy chương Vàng SEA Games 29 là một minh chứng cho thành công của những "cô gái vàng" làng bóng đá Việt. Họ từng 5 lần bước lên bục vinh quang tại đấu trường khu vực. Một trong số những cầu thủ của đội tuyển còn được BBC bầu chọn là 100 người phụ nữ tiêu biểu của năm 2017. Thầy trò HLV Mai Đức Chung đã nỗ lực rèn luyện, thi đấu với quyết tâm cao dù điều kiện còn khó khăn, thiếu thốn.

Trương Thanh Thủy được gọi bằng nickname Thủy Muối. Cô từng được BBC ca ngợi là "Nữ hoàng Khởi nghiệp" và được tạp chí Forbes Vietnam vinh danh trong danh sách "Forbes 30 Under 30" năm 2015. Đến nay, dự án của Thủy Muối vẫn đang vận hành và lan tỏa. Nghị lực, sự lạc quan chưa bao giờ bị lụi tắt trong con người cô gái trẻ này. "Tôi vẫn sống mỗi ngày như thể đó là ngày cuối, và tôi vẫn yêu thương bằng cả trái tim mình", cô gái chia sẻ.

Trần Đăng Đăng Khoa và chiếc xe máy đi vòng quanh thế giới

Trần Đăng Đăng Khoa (sinh năm 1986, quê Tiền Giang) bắt đầu hành trình đi vòng quanh thế giới bằng xe máy vào ngày 1/6/2017. Anh đã rong ruổi suốt 5 tháng qua 23 quốc gia lớn nhỏ: Việt Nam, Campuchia, Thái Lan, Nepal, Ấn Độ, Pakistan, Iran, Azerbaijan, Georgia, Bulgaria, Hy Lạp, Áo, Đức, Luxembourg, Bỉ, Pháp... Anh Khoa quan điểm: "Du lịch không phải là liều thuốc an thần, không phải là khu vườn Eden đẹp đẽ, nó cũng như thứ khác trên đời, cũng tự cân bằng và bù trừ mọi thứ với nhau". Những khó khăn sẽ làm anh thêm mạnh mẽ. Anh không chọn tự do như một cách chạy trốn hay rũ bỏ tất cả. Anh đơn giản là tìm cách biến trách nhiệm, âu lo thành động lực để lên đường, để có thể đi xa nhất có thể.

Khang A Tủa - chàng trai người Mông đầu tiên học ở Đại học Fulbright

Câu chuyện về chàng trai người H'Mông đầu tiên đỗ Đại học Bách Khoa Hà Nội, học được 2 năm, và xin nghỉ học và sau đó trở thành chàng trai người Mông đầu tiên học ở Đại học Fulbright đã trở thành một nhân vật truyền cảm hứng cho rất nhiều bạn trẻ. Dám từ bỏ, dám thay đổi để theo đuổi ước mơ của mình, đó chính là thông điệp mà Khang A Tủa mang đến.

1977 Vlog - Con đường theo đuổi đam mê

1977 Vlog, kênh Youtube chuyên sản xuất với những clip được lấy cảm hứng từ các tác phẩm văn học Việt Nam, gây ấn tượng với thành tích giành được nút Vàng Youtube cùng 1 triệu subscribes sau 4 clip. Ngay cả Trung Anh - Việt Anh, cặp sinh đôi là cha đẻ của 1977 Vlog cũng không khỏi "choáng váng" trước sự thành công ngoài sức mong đợi này. Trước khi 1977 Vlog tỏa sáng, họ vẫn chỉ là những anh chàng bình thường, thật thà, hiền lành và nhút nhát. Và họ đã dám thử theo đuổi đam mê của mình. Cách của 1977 Vlog tỏa sáng đã truyền thông điệp về sự táo bạo và kiên trì theo đuổi đam mê cho các bạn trẻ

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

CHỦ ĐỀ 19. VẤN ĐỀ TỪ THIỆN

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. Thời gian gần đây vấn đề minh bạch trong hoạt động từ thiện đang nhận được quan tâm rất lớn của xã hội, bởi ngày càng có nhiều chương trình thiện nguyện tiếp nhận quyên góp từ cộng đồng với số tiền rất lớn, nhưng trong vận hành hoạt động và tổ chức lại bộc lộ không ít bất cập. Em hãy trình bày quan điểm của mình về sự minh bạch trong vấn đề từ thiện.

Đề 2. Những ngày qua, cụm từ “sao kê” trở thành từ khóa được nhắc đến nhiều nhất trên mạng xã hội. Nó thu hút sự quan tâm của nhiều người về hoạt động từ thiện của các nghệ sĩ, đồng thời phản ánh một xu hướng dư luận trong xã hội - xu hướng đòi hỏi tính minh bạch trong các hoạt động thiện nguyện. Hãy trình bày quan điểm của em về vấn đề kêu gọi từ thiện một cách đúng đắn.

Đề 3. Từ thiện trên mạng xã hội, hình thức từ thiện mới thời hiện đại hay cơ hội mua vui, kiểm trác của các cá nhân, tổ chức bất hảo?

Em hãy bày tỏ quan điểm của mình trước thực trạng trên.

Đề 4. Phong trào “người người làm việc thiện, nhà nhà làm việc thiện, ngành ngành làm việc thiện” đang dấy lên trong giai đoạn gần đây tuy nhiên vẫn còn nhiều bất cập. Em hãy trình bày những điểm tích cực và mặt tiêu cực của hiện tượng trên.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Hoạt động thiện nguyện đã dần trở thành phong trào có sức lan tỏa mạnh mẽ trong cộng đồng, diễn ra thường xuyên, liên tục, với nhiều cách thức đa dạng như: “Giấc mơ cho em” giúp các trẻ bị bệnh hiểm nghèo, “Cơm có thịt” giúp cải thiện bữa ăn trẻ em vùng sâu, vùng xa, “Chăn ấm” giúp trẻ em vùng cao vượt qua mùa đông giá lạnh, nồi cháo tình thương tại các bệnh viện, bữa ăn “0 đồng” giúp người có hoàn cảnh khó khăn...

Hình ảnh một “**cô Tiên**” lẫn xả trong con lũ để đến với người dân miền Trung từng lay động hàng triệu con tim. Và bây giờ cũng chính những người từng được tung hô ấy như Thủy Tiên, Hoài Linh, Trấn Thành, Đàm Vĩnh Hưng lại trở thành “cái gai” trong “nghi án” ăn chặn tiền từ thiện. Hoài Linh mất hết uy tín, thậm chí có thể là sự nghiệp của một danh hài, Trấn Thành phải sao kê 1.000 trang giấy tiền từ thiện rồi chụp lại để đăng công khai lên trang Fanpage của mình. Và mới đây hôm 17.9 **Thủy Tiên - Công Vinh** cũng phải đến ngân hàng sao kê 18.000 trang giấy tiền từ thiện trước sức ép của dư luận.

Xuất phát từ tấm lòng biết ơn và mong muốn được tri ân đến đội ngũ y bác sĩ, tình nguyện viên tuyến đầu đang ngày đêm chống dịch, **Tập đoàn Dược Bảo Châu đã phối hợp với 1 số doanh nghiệp như Công ty TNHH Kim Lâm; Công ty Phát hành Báo chí Ba Sao; Công TNHH thương mại và sản xuất Hoàng Mai** trao tặng lượng hàng hóa có giá trị gần 800 triệu đồng bao gồm 500 thùng nước hoa quả; 6.500 chai nước rửa tay, 5 thùng sữa nghệ, 2 chiếc điều hòa và nhiều nhu yếu phẩm cho các cơ sở tuyến đầu chống dịch như Trung tâm kiểm soát bệnh tật TP Hà Nội, Bệnh viện Bạch Mai, Cơ sở cách ly, thu dung, điều trị người bệnh COVID-19 Hoàng Mai; Bệnh viện bệnh nhiệt đới Trung ương cơ sở Đông Anh; Trung tâm y tế Đống Đa.

Chị **Bùi Thị Ái Thu, Tổ trưởng Tổ Phụ nữ 337**, Chi hội Phụ nữ khu phố 26, phường Bình Hưng Hòa A, với mong muốn giúp đỡ các hoàn cảnh khó khăn, chị đã thành lập Bếp ăn 0 đồng - “Bếp ăn yêu thương” vào giữa năm 2011, có từ 10 đến 15 thành viên, trong đó có 4 thành viên trụ cột. Với thông điệp “ai cần đến lấy, ai có mang cho”, bếp ăn đã lan tỏa đến các nhà hảo tâm cùng tham gia hỗ trợ. Bếp duy trì hoạt động 10 năm qua, mỗi ngày cung cấp bình quân hơn 100 suất cơm cho những người có hoàn cảnh khó khăn như bán vé số dạo, lao động phổ thông, người chạy xe ôm, học sinh, những người cơ nhỡ...

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

CHỦ ĐỀ 20. VẤN ĐỀ Ô NHIỄM MÔI TRƯỜNG – NẠN PHÁ RỪNG

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. “Có một sự thật không thể chối bỏ rằng một nhóm nhỏ công dân có ý thức và tận tâm có thể thay đổi cả thế giới” - Margaret mead. Là một học sinh, em nhận thức được trách nhiệm gì sao khi đọc câu nói trên.

Đề 2. John muir: “Trong mỗi bước đi cùng với thiên nhiên, chúng ta nhận được nhiều hơn những gì ta tìm kiếm”. Thế nhưng con người hiện nay lại phá hủy thiên nhiên bằng nhiều hành động nhẫn tâm. Em hãy nêu những biện pháp để khắc phục tình trạng trên.

Đề 3. Rừng Amazon - "Lá phổi xanh" của nhân loại đang khẩn thiết kêu cứu. Những năm gần đây nạn cháy rừng xảy ra phổ biến trên khắp thế giới và nặng nề nhất là vụ cháy rừng Amazon. Em có suy nghĩ gì về nguyên nhân dẫn đến nạn cháy rừng và trình bày những giải pháp khắc phục.

Đề 4. Người trồng cây là những người biết yêu thương người khác – Thomas Fuller – Em hãy trình bày quan điểm của mình về ý kiến trên.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Khu rừng nhiệt đới Amazon hiện đang trải qua giai đoạn khủng khiếp khi hứng chịu số vụ cháy rừng nhiều nhất một thập niên gần đây. Theo số liệu chính thức của Trung tâm nghiên cứu vũ trụ quốc gia Brazil (INPE), tính từ ngày 15 – 8 - 2021, đã có hơn 9.500 vụ cháy mới bùng phát ở Brazil, chủ yếu quanh lưu vực sông Amazon. Diện tích Amazon ngày càng bị thu hẹp bao nhiêu thì cánh rừng mưa nhiệt đới lớn nhất thế giới này càng gần ngưỡng “cái chết không thể đảo ngược” bấy nhiêu.

Theo nghiên cứu của các tổ chức bảo vệ môi trường, ở nước ta, 70% các dòng sông, 45% vùng ngập nước, 40% các bãi biển đã bị ô nhiễm, hủy hoại về môi trường; 70% các làng nghề ở nông thôn đang đứng trước nguy cơ ô nhiễm nghiêm trọng. Cùng với đó, tình trạng

nước biển xâm nhập vào đất liền; đất trống, đồi núi trọc và sự suy thoái các nguồn gen động thực vật đang có chiều hướng gia tăng là hệ quả của việc hủy hoại môi trường. Bảo vệ môi trường hơn bao giờ hết đã trở thành nhiệm vụ cấp bách của toàn xã hội.

Cơ quan **Bảo vệ Dân sự Algeria** cho biết, các đám cháy rừng đã bùng lên tại nhiều nơi ở nước này từ hôm 10/8 và lan rộng. Tính đến tối 11/8, Algeria đã ghi nhận ít nhất 99 vụ cháy rừng tại 16 bang trên toàn quốc. Thủ tướng Algeria Ayman Bin Abdel Rahman cho biết, 42 người đã thiệt mạng do các đợt bùng phát cháy rừng này, trong đó có 17 dân thường và 25 binh sĩ được điều động để dập lửa.

Bên kia bờ Địa Trung Hải, Hy Lạp cũng chứng kiến hơn 500 vụ cháy đồng thời diễn ra trong suốt tuần qua, trong đó dữ dội nhất là cháy rừng trên đảo Evia, hòn đảo lớn thứ hai của Hy Lạp nằm ngoài khơi phía đông phần đất liền của Athens. Gần 500 lính cứu hỏa đã làm việc xuyên đêm để bảo vệ các khu làng, đất đai, nhà cửa và rừng rậm rạp trên đảo này. Các đám cháy cũng để lại khung cảnh hoang tàn với những ngôi nhà, ô tô cháy đen nằm trơ trọi giữa rừng thông bị cháy nham nhở. Thủ đô Athens bị bao phủ trong đám mây khói và tro bụi dày đặc.

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

CHỦ ĐỀ 21. BẠO HÀNH TRẺ EM – VẤN ĐỀ QUYỀN TRẺ EM

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. Tình trạng bạo hành trẻ em đã và đang gia tăng đến mức báo động, đau xót hơn là nhiều trường hợp do chính bố mẹ, người thân các em gây ra. Đó không còn là chuyện của một gia đình mà là câu chuyện của toàn xã hội. Em hãy viết 1 đoạn văn ngắn trình bày những biện pháp khắc phục hiện trạng trên.

Đề 2. Tại sao các vụ việc bạo hành trẻ em được biết tới phần lớn là do các cơ quan truyền thông, báo chí phát hiện, hoặc người dân ở cộng đồng phát giác? Và cứ như một “đợt sóng dâng trào”, báo chí đưa các thông tin vụ việc bạo hành trẻ em, cộng đồng bức xúc, thì lúc đó

các cơ quan chức năng mới “rầm rộ” vào cuộc? Em hãy trình bày câu trả lời cho những câu hỏi trên bằng 1 bài văn ngắn khoảng 200 chữ.

Đề 3. Theo em quan điểm “Thương cho roi cho vọt” và vấn nạn bạo hành trẻ em hiện nay có điểm nào khác nhau?

Đề 4. Người xưa có câu “Hổ dữ không ăn thịt con”, thế nhưng hiện nay vấn đề bạo lực trẻ em vẫn xảy ra thường xuyên ở nhiều ra đình. Em hãy trình bày những giải pháp hạn chế tình trạng ấy.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Theo kết quả điều tra, ngày 6-4-2021, thấy cháu H.N.N. (SN 2020, trú tại xã Thái Giang, huyện Thái Thụy, tỉnh Thái Bình) khóc nhiều nên Lê Thị Lành (là em gái chị Lê Thị Hương G., chủ Lốp mâm non Sao Việt, có địa chỉ tại tại số nhà 56, đường Trần Thủ Độ, Tổ 8, phường Tiền Phong, TP Thái Bình) đã dùng khăn vải nhét vào miệng và giữ chặt chân, tay cháu N., không cho cháu khóc tiếp.

UBND quận Bắc Từ Liêm (Hà Nội) cho biết, cơ quan chức năng ban đầu xác định bé gái 6 tuổi có bị bố đánh dẫn đến việc nôn nhiều và tử vong trước khi đến bệnh viện cấp cứu.

Theo con số thống kê của Bộ Lao động – Thương binh xã hội, đến nay, cả nước có hơn 25 triệu trẻ em, chiếm 29% tổng dân số, trong đó có hơn 1,4 triệu em có hoàn cảnh đặc biệt, hơn 1,2 triệu em bị khuyết tật... Tuy nhiên, điều đáng lo ngại hiện nay là tình trạng ngược đãi, xâm hại, bạo lực, bóc lột trẻ em vẫn diễn biến phức tạp và trở thành vấn đề bức xúc cho xã hội. Năm 2009 là 3000 vụ đến năm 2011 đã tăng lên 7000 vụ. Đó là con số thống kê các vụ việc bị phát hiện đưa ra ánh sáng, bị xử lý còn con số thực tế có thể lớn hơn rất nhiều.

Vào hồi 19h45 ngày 22/12, cơ quan chức năng nhận tin báo từ một bệnh viện ở phường 22, quận Bình Thạnh (TP.HCM) về việc có cấp cứu một bé gái trong tình trạng hôn mê, ngưng tim, ngưng thở và đã tử vong trước khi đưa vào bệnh viện. Được biết, **nạn nhân là bé N.T.V.A** (8 tuổi, ngụ quận 1). Võ Nguyễn Quỳnh Trang (người sống chung với bố con V.A, 26 tuổi, quê Gia Lai) bị nghi đã bạo hành khiến nạn nhân tử vong. Vụ việc đã gây phẫn nộ và chấn động dư luận. Một hồi chuông cảnh tỉnh về nạn bạo hành trẻ em ngay tại chính gia đình mình.

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

CHỦ ĐỀ 22. QUAN ĐIỂM “CON NHÀ NGƯỜI TA”

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. Em có suy nghĩ như thế nào trước tâm lý “con nhà người ta” hiện nay của các bậc phụ huynh

Đề 2. Các bậc cha mẹ thường lấy những tấm gương, hình mẫu của một người nào đó để răn đe, dạy dỗ con cái. Điều đó vô tình gây áp lực dẫn đến một số bạn trẻ hiện nay có dấu hiệu tự kỉ hoặc trầm cảm. Theo em Phụ huynh có nên lấy tâm lý “con nhà người ta” để tạo động lực cho con cái noi theo hay không? Vì sao?

Đề 3. “Những đứa trẻ này thường bị cha mẹ ép buộc học những thứ mình không hề muốn. Khi đó họ sẽ không có động lực để học, dẫn đến việc không thể thành công trong học tập. Và ngay cả khi nó thành công trong học tập thì nó cũng sẽ mất đi cái niềm hạnh phúc của mình”. Em có đồng ý với ý kiến trên không? Vì sao?

Đề 4. Có ý kiến cho rằng “Không phải chỉ nhìn vào kết quả, mà sau này chúng ta là ai, đạt được gì và hành trình ta đã đi qua ra sao, đó mới là điều bố mẹ nên dõi theo chứ không phải thành tích của con nhà người ta” nhưng lại cũng có ý kiến nói: “Có một điều dễ hiểu là bố mẹ sẽ định hướng con theo mong muốn của mình hoặc theo nhu cầu của xã hội. Sự định hướng này có thể mang tính rập khuôn nhưng đó vẫn là một lựa chọn tốt, giúp con thoát khỏi sự chây ì”

Em đồng tình với ý kiến nào? Hãy viết 1 bài văn ngắn thể hiện quan điểm của mình.

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Tỷ phú Jack Ma đã từng nói: "Chính việc so sánh với một người giỏi hơn, một người ở bối cảnh khác đã khiến ông ấy có động lực phấn đấu, trở thành một phiên bản tốt đẹp hơn nữa".

UBND quận Bắc Từ Liêm (Hà Nội) cho biết, cơ quan chức năng ban đầu xác định bé gái 6 tuổi có bị bố đánh dẫn đến việc nôn nhiều và tử vong trước khi đến bệnh viện cấp cứu.

Ở phương Tây, một học sinh được điểm 4 thì chỉ buồn vì đã trượt nhưng ở Việt Nam, cũng 4 điểm, nhưng buồn vẫn pha lẫn chút vui vì cũng có mấy đứa “con nhà người ta” cũng bị trượt giống mình, và vẫn còn hơn hẳn mấy đứa bị 3-2-1. Và thế là, nhiều ông bố bà mẹ ở **Việt Nam "đeo gông"** lên cổ trẻ con, học ngày thường không đủ, phải học cả cuối tuần nữa, để không bị tụt hậu với “con nhà người ta”.

Bé Minh Tân, 13 tuổi, ngụ tại Hoàng Hoa Thám, Tân Bình, mỗi một bữa cơm gia đình không phải là thời điểm vui vẻ, ấm áp nhất của cả nhà. Em vẫn thường tâm sự với bạn bè, bữa cơm là buổi “tra tấn”. Không phải cơm mẹ nấu không ngon, không phải bởi cha mẹ chửi nhau bên bàn ăn. Ngược lại, những bữa cơm nhà sốt dẻo, cha mẹ rất hòa thuận, nhưng mỗi lần ngồi bên mâm cơm, Tân lại phải nghe điệp khúc đáng sợ “con nhà người ta”.

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

CHỦ ĐỀ 23. CON NGƯỜI ĐANG CHẠY THEO NHỮNG GIÁ TRỊ ẢO

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. “Khi con người mãi mê chạy theo những giá trị ảo thì những giá trị đích thực của cuộc sống có nguy cơ bị mai một, lung lay.”

Trình bày suy nghĩ của anh (chị) về ý kiến trên.

Đề 2. Cùng với sự bùng nổ của kỷ nguyên số, truyền thông đa phương tiện (Multi media) đã mở ra một thời kỳ phát triển mới cho truyền thông. Bên cạnh những mặt tích cực như giúp con người cập nhật nhanh hơn, chính xác hơn các nguồn thông tin, hay thể hiện các tố chất cá nhân dễ dàng hơn ra trước cộng đồng, thì những mặt tiêu cực của nó cũng khiến chúng ta hoang mang trước sự mai một, hỗn loạn các giá trị truyền thống. Em hãy trình bày giải pháp khắc phục tình trạng trên.

Đề 3. “Nhiều người đối xử với nhau bằng sự dè chừng. Dần dần, họ không biết đâu là cảm xúc thật của chính mình. Với từng người, họ lại dùng thái độ và cách cư xử khác nhau, cảm xúc lẫn lộn và dần trở thành người vô cảm.” Liệu đó có phải nguyên nhân của việc con người đã chìm đắm quá lâu vào những giá trị ảo mà quên đi thực tại. Em hãy trình bày quan điểm về ý kiến trên.

Đề 4. Xã hội càng phát triển, con người càng "sống ảo". Vậy các em nghĩ gì về lối sống ảo của giới trẻ hiện nay?

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Đi bất cứ đâu, thật dễ thấy hình ảnh những người trẻ “đắm mắt” vào chiếc điện thoại di động thông minh. Dù là nơi công cộng, hay ở nhà, dù là đang đi hay dừng lại, con người ta vẫn không thể nào rời tay khỏi chiếc điện thoại nhỏ bé chứa cả thế giới ấy. Sau cuộc khảo sát với hơn 3500 bạn trẻ ngẫu nhiên, Counterpoint Research đã đưa ra một con số đáng báo động, một người trẻ dành thời gian gần 7 tiếng 1 ngày để sống ảo, tương đương với gần một phần ba thời gian một ngày.

Đã có nhiều vụ việc dở khóc dở cười quanh việc sống ảo, có thể kể đến câu chuyện của cô gái Lê Thị Tú Nga có tài khoản Facebook tên Lê Khả Ái đã làm dậy sóng cộng đồng mạng khi nhìn thấy mặt mộc của cô gái. Những viễn cảnh cuộc sống viễn vông, khác xa với cuộc sống thực tại. Thói quen sống ảo đã ăn sâu vào tâm trí một bộ phận không nhỏ trong giới trẻ và thật đáng quan ngại khi hầu hết ít bạn kiểm soát được.

Theo sau đó, các đề thi ở nhiều trường ăn theo tính thời sự và thời thượng, đưa ca từ trong bài hát của ca sĩ Đen Vâu, đưa những hiện tượng mang tính nhất thời của mạng xã hội vào đề thi cho học trò nghị luận. Những thứ mang tính giải trí nhất thời, nổi tiếng nhờ truyền thông, chưa qua thẩm định của thời gian, dễ dàng chìm vào quên lãng ấy, không thể đại diện cho một hệ giá trị giáo dục nào, nó chỉ phản ánh tầm nhận thức của người ra đề rất thấp và nguy cơ làm lệch lạc thẩm mỹ của học trò.

Chúng ta chứng kiến những câu chuyện hài hước nhưng không ít ý vị chua chát về những nhân vật như Lệ Roi, Bà Tung, Bà Tân Vlog, những con người bất tài nhưng lại là sản phẩm của truyền thông đa phương tiện, được cộng đồng ảo tung hô. Chỉ cần một đoạn clip tự quay với những chiêu trò, rồi tự đăng lên YouTube, tự chia sẻ lên Facebook, họ bỗng chốc trở

thành người nổi tiếng nhờ một lượng người theo dõi đông đảo, một lượng tương tác khổng lồ.

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

CHỦ ĐỀ 24. TƯ DUY PHẢN BIỆN CỦA GIỚI TRẺ CÒN ĐANG HẠN CHẾ

MỘT SỐ ĐỀ BÀI THAM KHẢO

Đề 1. Có ý kiến cho rằng: “Chúng ta luôn gặp mâu thuẫn giữa tư duy và cảm xúc, giữa mong muốn và hiện thực, giữa quyền lợi của bản thân và quyền lợi của người khác, giữa đúng và sai, giữa phần người và phần con, giữa bản năng và lý trí. Chính những mâu thuẫn này gây ra các rào cản hạn chế năng lực tư duy phản biện”. Em có đồng ý với quan điểm trên hay không?

Đề 2. Trong giáo dục phản biện, người học và người dạy có cùng xuất phát điểm là cùng nhau tìm hiểu và giải quyết các vấn đề mà người học quan tâm qua tranh luận... Thế nhưng Tại sao tư duy phản biện trong giáo dục rất khó thực hiện ở Việt Nam?

Đề 3. Giáo dục phản biện không nên bị xem là triết lý giáo dục “phản động”. Hãy trình bày quan điểm của em về vấn đề trên.

Đề 4. “Tư duy phản biện sẽ làm cho sinh viên thoát khỏi những suy nghĩ sáo rỗng, theo lối mòn, phá vỡ tính ì tâm lý và mở ra cho họ những chân trời mới mà chính họ là người mở khóa.” Hãy trình bày quan điểm của bản thân về ý kiến trên

DẪN CHỨNG CÓ THỂ SỬ DỤNG

Tư duy phản biện bằng cách phân tích quá trình suy nghĩ của riêng bạn khi đưa ra quyết định nhất định sẽ giúp bạn cải thiện cách xử lý thông tin. Điều này có nghĩa là tự hỏi bản thân tại sao bạn lại hành động theo một cách nhất định trong một tình huống hoặc đánh giá một quyết định để tìm ra cách bạn có thể cải thiện.

Khi đưa ra những lý lẽ được xây dựng trên sự hiểu biết toàn diện, bạn sẽ khiến người khác cảm thấy thuyết phục hơn, từ đó câu chuyện thêm hấp dẫn và chúng ta có thể trao đổi thêm được nhiều thông tin hơn và hiểu vấn đề sâu hơn.

Tư duy phản biện có vai trò to lớn trong đời sống xã hội: giúp con người vượt ra khỏi cách suy nghĩ theo khuôn mẫu, thói quen có sẵn; hướng đến cái mới, thoát ra khỏi những rào cản của định kiến; tìm hiểu, phát hiện những ý tưởng, giá trị mới của vấn đề; tạo tâm thế sẵn sàng tiếp nhận cái mới, cái tiên bộ trong suy nghĩ và hành động; có ý thức nhìn nhận mọi vấn đề dưới góc nhìn mới, đưa lại kết quả mới, kích thích khả năng sáng tạo.

Tư duy phản biện giúp con người suy nghĩ một vấn đề theo nhiều hướng khác nhau với những cách giải quyết khác nhau; khắc phục tình trạng nhìn nhận vấn đề một chiều, phiến

Trường Teen là một cuộc thi tranh biện do Đài Truyền hình Việt Nam thực hiện, dành cho các bạn học sinh trung học phổ thông yêu thích tranh biện và nói lên suy nghĩ, quan điểm của mình về những vấn đề trong xã hội. Trong mỗi số, chương trình sẽ đề cập đến một chủ đề khác nhau, xoay quanh gia đình, trường học và cuộc sống.

Bên cạnh phiên bản tiếng Việt, Trường Teen còn có một phiên bản tiếng Anh mang tên The Debaters, bắt đầu lên sóng từ tháng 12 năm 2019. Phiên bản này do VTV7 hợp tác sản xuất với Hệ thống trường Anh ngữ RES. Mục đích chương trình tăng cường kỹ năng tư duy phản biện cho các bạn trẻ và hình thành tư duy giải quyết vấn đề trong cuộc sống

TRẢI NGHIỆM
VĂN HỌC